

KINNITATUD
Paide Vallavolikogu 25.09.2014
määrusele nr 18

PAIDE VALLA ARENGUKAVA 2013-2020

PAIDE 2014

SISUKORD

1. VISIOON	3
2. VALLA ÜLDISELOOMUSTUS	4
2.1. ASEND	4
2.2. RAHVASTIK	4
3. TEGEVUSALAD	5
01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED.....	5
03 AVALIK KORD JA JULGEOLEK.....	8
04 MAJANDUS.....	10
05 KESKKONNAKAITSE	16
06 ELAMU-JA KOMMUNAALMAJANDUS	20
07 TERVISHOID.....	27
08 VABA AEG, KULTUUR JA RELIGIOON.....	28
09 HARIDUS.....	37
10 SOTSIAALNE KAITSE.....	40
4. INVESTEERINGUTE KAVA	46
5. EELARVESTRAATEEGIA 2015-2018	48

1.VISIOON

Paide vallas on välja kujunenud terviklik ja toimiv hoolekandesüsteem, mis tagab erinevate elanikkonnagruppide toimetuleku.

Paide vallas on välja kujunenud terviklik ja toimiv kultuuri-, spordi-, noorsootöö- ja haridussüsteem.

Vallas on elukohalähedased ja kaasaegsed võrgustikuks kujundatud kultuuri- ja sporditöö arengut toetavad võimalused.

Noortele on Paide vald meelepärane elupaik. Noorsootöö Paide vallas lähtub dialoogist noorega.

Paide vallas tegutseb lasteaed-kool, kus igal õppijal on võimalus omandada võimetekohane haridus.

Paide valla ettevõtluskeskkond on mitmekesine, pakkudes töökohti erineva kvalifikatsiooniga inimestele nii põllumajanduses, tootmises kui teeninduses.

Paide valla ja AS Paide Vesi koostöös on välja arendatud nõuetele vastavad ühisvee- ja ühiskanalisatsioonisüsteemid Tarbja, Sargvere, Anna, Viraksaare, Mündi, Pikaküla ja Prääma külades.

2. VALLA ÜLDISELOOMUSTUS

2.1. Asend

Paide vald paikneb Järva maakonna keskosas. Vald piirneb maakonnakeskuse Paide linna ning Albu, Roosna-Alliku, Kareda, Koigi, Türi ja Väätsa valla ning Harju maakonna Kõue vallaga. Paide valla halduskeskus asub Paide linnas. Valla pindala on 300,4 km², territooriumi poolest on Paide vald Järvamaa suuruselt teine omavalitsus. Valda läbivad suurematest teedest Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa ja Pärnu-Rakvere-Sõmeru maantee. Paide vald kuulub Eesti keskossa. Paide linna kaugus suurematest Eesti linnadest ja piiripunktidest: Tallinn 93 km, Tartu 103 km, Narva 200 km, Pärnu 99 km, Viljandi 72 km, Rakvere 84 km, Ikla 164 km, Luhamaa 205 km ning Jõgeva 74 km.

2.2. Rahvastik

Hetkeolukorra kirjeldus

31.12.2011.a. seisuga oli Paide valla 28 külas 1761 elanikku. Elanike arvult suurimad külad on Tarbja, Sargvere ja Anna. Eelkooliealisi lapsi on 94, kooliealisi lapsi 177, tööealisi 1128 ja pensioniealisi 382 inimest. /2012/

Probleemid

- Rahvaarvu pidev vähenemine,
- rahva pidev vananemine.

Eesmärgid

- Rahvaarvu vähenemine on peatunud,
- vanuritele on tagatud nende vajadustele vastav elukvaliteet,
- eelkooliealistele lastele on olemas lasteaiakohad alates 1,5 eluaastast,
- kooliealistele lastele on tagatud võimalus saada kvaliteetset haridust,
- töötus vallas on alla 5%,
- loomulik iive on positiivne,
- võimalikult palju õpilasi õpib Paide valla koolis.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks on toodud hariduse ja sotsiaalse kaitse valdkondades.

3. TEGEVUSALAD

01 Üldised valitsussektori teenused
01111 Koostöö teiste omavalitsustega

Olukorra kirjeldus

Koostöö Järvamaa omavalitsustega

Paide vald teeb koostööd kõigi Järvamaa omavalitsustega erinevatel tasanditel. Kõige tihedam on koostöö Paide linnaga, kuna ümbritseme linna poolringina. Valla, eriti lähikülade (Prääma, Viraksaare, Sillaotsa, Kriilevälja) elanikud kasutavad linnas pakutavaid teenuseid (kaubandus, teenindus, toitlustus, meditsiiniline teenindamine, kultuurialane teenindamine, haridus, jäätmejaama kasutamine jm.) Kriilevälja ja Sillaotsa külad on ühendatud linna ühisveevärgi- ja kanalisatsioonivõrguga. Tihe koostöö on ka omavalitsuste tasandil, vallavalitsus asub Paide linnavalitsusega ühes hoones, mis loob head võimalused ametnikevaheliseks suhtlemiseks. Teiste Järvamaa omavalitsustega tehakse koostööd vastavalt vajadusele, eelkõige kogemuste vahetamise näol. /2012/

Koostöö Jõgeva vallaga

Jõgeva vald on Paide valla ainus ametlik sõprusvald. Toimuvad regulaarsed kohtumised, vahetatakse kogemusi. Kuna mõlema valla puhul on tegemist maakonnakeskuse lähivallaga, on sarnaseid jooni palju ja parimate lahenduste leidmisel saab kasutada teineteise kogemusi. Konkreetne koostöövorm on ühiste lastelaagrite korraldamine ning volikogude ja ametnike ühised õppepäevad. Võimalik on koostööd edasi arendada läbi ühisprojektide koostamise ja elluviimise. /2012/

Probleemid

- otsitakse kohest kasu oma vallale, arvestamata kaugemat kasu kogu piirkonnale;
- koostöö on sageli deklaratiivne, piirdub vastastikuste viisakusvisiitidega, praktilisi väljundeid ebapiisavalt;
- puudub partner piireületava koostöö tegemiseks.

Eesmärgid

- arvesse on võetud mitte ainult kohene kasu, vaid ka kaudne kasu;
- vallal on sõprusvalla näol välispartner.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arengukavas kavandatakse koostööpartnerid erinevate tegevuste	X	X	X	X	X	X	X	X

planeerimisel								
Analiüsitakse naaberomavalitsuste tegevuste mõju Paide vallale	X	X	X	X	X	X	X	X
Leitakse välispartner	X	X	X					
Korraldatakse erinevas vormis lastelaagreid koos Jõgeva vallaga	X	X	X	X	X	X	X	X
Analiüsitakse ühispetsialistide palkamise võimalikkust ja otstarbekust	X	X	X	X	X	X	X	X

X – jooksev kulu

01330 Muud üldised teenused

Koostöö organisatsioonidega

Olukorra kirjeldus

MTÜ Mäo Keskus

MTÜ Mäo Keskus koondab Mäo tööstusküla olulisemaid ettevõtteid ning omavalitsustest Paide linna ja Paide valda. Eesmärgiks on lahendada liikmeid puudutavaid probleeme ühiselt. Mäo piirkonda puudutavad arengud hõlmavad oluliselt laiemat territooriumi ja oluliselt rohkemaid ettevõtteid, kui on praegu MTÜ Mäo Keskus liikmeid. /2012/

MTÜ Südamaa vabavald

MTÜ Südamaa Vabavalla liikmeteks on kesk-järvamaa omavalitsused (Paide vald, Vätsa vald, Roosna-Alliku vald, Kareda vald, Koigi vald ja Imavere vald). MTÜ töö osaleb mitteliikmena ka Paide linn. Eesmärgiks on kavandada ja ellu viia ühisprojekte. /2012/

EMOL

Paide vald on Eesti Maaomavalitsuste Liidu liige, kes esindab suhetes riigiga ka Paide valla huve, kuna üks vald on riigile liiga nõrk partner. /2012/

JOL

Paide vald on Järvamaa Omavalitsuste Liidu liige nagu ka kõik teised Järvamaa omavalitsused. JOL eesmärgiks on esindada Järvamaa omavalitsuste ühishuve suhetes riigiga, seal hulgas Järva maavalitsuse kui riigi esindajaga kohapeal. JOL on maakondlike, kõiki omavalitsusi puudutavate tegevuste ja ürituste korraldaja, sealhulgas ka haridusvaldkonna ühistegevused (maakondlikud aineolümpiaadid, ainesektsioonide töö jne.). /2012/

JAP

Järvamaa Arengu Partnerid on LEADER-programmi rahade projektipõhine jaotaja keskkonnajärvamaa valdade haldusterritooriumil, seega on Paide valla osalemine JAP töös väga vajalik ja põhjendatud./2012/

Järva Maavalitsus

Järva Maavalitsus on riigi esindaja kohapeal, kes peab tagama maakonna tasakaalustatud arengu ja teostama muu hulgas ka riiklikku järelevalvet omavalitsuste üle. Seetõttu on koostöö maavalitsusega vältimatult vajalik, seda eriti maakondlike arengudokumentide koostamisel, et Paide valla huvid oleksid kaitstud./2012/

KENK

Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus on Järvamaa omavalitsuste poolt loodud sihtasutus, kes koordineerib ja korraldab noorsootööd Järvamaal, seal hulgas õppenõustamist, karjäärinõustamist jne. Nende teemadega tegelemine ei ole ühe omavalitsuse tasandil mõistlik ja ratsionaalne, seetõttu on koostöö KENK-ga ka tulevikus vajalik./2012/

JAK

Järvamaa Arenduskeskus on Järvamaa omavalitsuste loodud sihtasutus, kelle ülesandeks on nõustada Järvamaa, s.h Paide valla ettevõtjaid. JAK osutab abi ka omavalitsustele arendusprojektide koostamisel. Paide valla koostöö JAK-ga peaks olema sisutihedam./2012/

KEJHK

Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus on loodud Järvamaa omavalitsuste poolt jäätmeveo ühiseks korraldamiseks ja vajalike hangete läbiviimiseks. Nende tegevuste delegerimine KEJHK-le on mõistlik, kuid parendada tuleb omavahelist suhtlemist, eriti suhetes jäätmevedaja-klient esilekerkivate probleemide lahendamisel./2012/

JÜTK

Järvamaa Ühistranspordi Keskus on asutatud Järvamaa omavalitsuste poolt maakonnasisese ühistranspordi korraldamiseks. Paide valla elanikele on JÜTK tegevus väga oluline, kuna vallal puudub vajadus korraldada ise koolitransporti. Seetõttu sõltub ühistranspordiliinide optimaalne korraldus JÜTK ja valla vahelisest heast koostööst./2012/

Mõisakoolide Ühendus

Paide vald on mõisakoolide ühenduse liige, kuna Sargvere mõis on Paide Valla Lasteaed-Kooli üks hoonetest ja kuulumine Mõisakoolide Ühendusse avardab valla võimalusi taodelda investeringutoetusi. Kuna mõisahoones praegu praktilist õppetööd ei toimu, on küsitav ka Mõisakoolide Ühendusse kuulumine tulevikus./2012/

AS Väätsa Prügila

AS Väätsa Prügila on moodustatud Järvamaa omavalitsuste poolt ning sinna koondatakse valdav osa Järvamaa olmeprügist. Kuna tegemist on kaasaegse, kõikidele keskkonnanõuetele vastava prügilaga, on selle olemasolu Järva maakonnas oluline kõikidele Järvamaa elanikele kuni prügikäitluses ei ole tekkinud prügi ladestamisele realselt toimivat alternatiivi./2012/

AS Järvamaa Haigla

AS Järvamaa Haigla aktsionärideks on Järvamaa omavalitsused. Oma haigla olemasolu maakonnas suurendab meditsiiniteenuse kättesaadavust ja on seega oluline kõikidele Järvamaa elanikele. Oluline on toetada haigla arengut. Hooldusravi tingimused ei vasta kaasaja nõuetele ja patsientide ootustele. Otsustatud on uue hooldusravi haigla ehitamine, mis eeldab kõigi aktsionäride, s.h. Paide valla rahalist panust vajaliku kaasfinantseeringu tagamiseks. Nimetatud organisatsioonid on vallale partneriteks erinevate valla ees seisvate probleemide lahendamisel./2012/

AS Paide Vesi

AS Paide Vesi on 100% omavalitsuste omanduses olev äriühing, kes osutabveevarustuse- ja kanalisatsiooniteenuseid Paide linnas ja Järvamaa valdades. Ettevõtte aktsiakapital seisuga 01.06.2012 on 13 741 aktsiat, millest Paide vald on 265 aktsia omanik. Ettevõtte põhitegevus on põhjavee pumpamine ja selle juhtimine tarbijateni, heitvee vastuvõtmine puhastusseadmetes. Ettevõtte on Sargvere, Anna ja Tarbja külade ühisveevärgi ja ühiskanalisatsioonisüsteemide omanik ja see ei ole perspektiivis veel lõplik. Paide vallal on oluline ja vajalik teha koostööd ettevõttega, seoses vajalike investeeringute vajadusega veemajanduses. Paide vallal üksinda ei oleks mõeldav vajalike investeeringute tegemine. Arengukava perioodiks on plaanis koostööd ettevõttega laiendada./2012/

03 Avalik kord ja julgeolek

Olukorra kirjeldus

Avaliku korra ja julgeoleku tagamine on politsei ülesanne, valla võimalus on teha politseiga head koostööd, eelkõige preventatiivsete, kuritegevust ennetavate projektide läbi viimisel.

Julgeolekut ja turvalisust suurendavaks faktoriks on naabrivalve piirkondade teke, kus naabrid ise valvavad üksteise vara. Paide vallas on naabrivalve piirkonnad Sargveres, Tarbjal, Mäos, Valgmal, Kriileväljal ja Viraksaares. Turvalisust aitaks suurendada naabrivalve piirkondade teke kõikides külades, kus majad asuvad piisavalt lähestikku, eelkõige Annas, Mündis ja Pikakülas.

On korraldatud õppepäevi vanuritele ja lastele (kuidas käituda metsas, helkurikampaania, viidud läbi loengud sõltuvusprobleemidest, liikluskasvatusest. On olemas valla konstaabel. Hea koostöö Kaitseliidu ja kriminaalhooldajatega. Toimiv infovahetus valla ja politsei vahel./2012/

Probleemid

- Elanike vähene turvalisus, vargused, avaliku korra rikkumised, vandalism;
- valla vara ebapiisav kaitstus; (lahendatud 2013)
- piirkond on suur, Tallinn-Tartu- maantee, suur alaealiste korrarikkumiste hulk (2014 on alaealiste korrarikkumiste hulk vähenenud).

Eesmärgid

- Elanike turvalisus on suurenenud;
- valla vara on paremini kaitstud;
- valla konstaabli koht on säilinud;
- külaliikumine on aktiivne, külaseltside rolli on teadvustatud turvalise elukeskkonna loomisel, külavanemate ja vallavalitsuse suhtlus on tihe.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Naabrivalve piirkondade propageerimine	X	X	X	X	X	X	X	X
Videovalvesüsteemide edasiarendamine Sargvere ja Tarbja koolihoonete juures	X							
Videovalve süsteemi väljaehitamine Anna VAM juurde	1,4							
Pidev koostöö politsei ja päästametiga	X	X	X	X	X	X	X	X
Helkurikampaania	X	X	X	X	X	X	X	X
Liikluskasvatus	X	X	X	X	X	X	X	X
Sõltuvusprobleemidest loengud	X	X	X	X	X	X	X	X

X – jooksev kulu

03200 Päästeteenused

Hetkekirjeldus

Annas ja Tarbjal töötab päästering, korraldatakse õppepäevi./2012/

Probleemid

Juurdepääs taludele halb (pinnaseteed).

Eesmärgid

- Politsei ja päästeametiga külastatakse riskiperesid, teavitamaks suitsuandurite kasutamise vajalikkusest;
- koostatakse voldik tähtsamatest kontaktnumbritest (operatiivteenused, terviseabi, rikked, avariid jne);
- võimalusel hakata pinnaseteid ümber ehitama kattega teedeks;
- kaardistatud on veevõtukohtad ja vallale kuuluvad veevõtukohtad on korda tehtud.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vallas töötavad päästeringid	XX	XX			XX			XX
Riskiperede külastamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Koostada voldik	X		XX		XX		XX	

XX - projekt

X - jooksev kulu

04 Majandus

Üldine majandus-, kaubandus- ja tööjõupoliitika

Olukorra kirjeldus

Majanduspoliitika valla tasandil piirdub eelkõige sobivate eelduste loomisega läbi planeeringute, nähes ette ruumilised võimalused tootmiseks või äriks sobiva sihtotstarbe kehtestamisega maale. /2012/

Planeeringud, põllu- ja metsamajandus ning jahindus

04210 Põllumajandus

Olukorra kirjeldus

Põllumajanduse olukord on Paide vallas heal tasemel tänu järjepidevale maaharimisele ja tugevatele traditsioonidele. Maad on põllumajandustootjate poolt haritud ja tootmine annab tööd paljudele inimestele. Oluliselt on paranenud tootmiseks kasutatav tehnika. Suuremad põllumajandustootjad vallas on Sargvere Põllumajandusühistu, Mäo Põllumajandusühistu ja AS Sõmeru-S. /2012/

Probleemid

- osa maaomanike ei hari maid ja ei anna neid ka rendile;
- Euroopa Liidus koheldakse Eesti põllumajandustootjaid ebavõrdselt, põllumajanduse otsetoetused on kõige madalamad.

Eesmärgid

- Tootmine, sh. maade harimine jätkub, et piirkonna inimestel oleks tööd,
- Euroopa Liidu põllumajanduse otsetoetuste suurus on EU keskmisel tasemel.

Maa- ja omandireform

Olukorra kirjeldus

Paide valla haldusterritooriumi pindala on 30 040 hektarit. 01.01.2012. seisuga on maad tagastatud, erastatud, riigi omandisse jäetud ja munitsipaliseeritud 91 % valla pindalast.

/2012/

Probleemid

Maareform on lõpetamata.

Eesmärgid

Maareform on lõpetatud koostöös riigiga.

04211 Muu põllumajandus

Maaparandus

Olukorra kirjeldus

Valdav enamus valla maaparanduse kuivendussüsteemidest on ehitatud aastatel 1950-1990. Kuivendussüsteemide hooldamine ja korrashoid on maaomaniku või ühistegevusena maaparandusühistute ülesanne. Objektide eesvoolukraavide hooldamist korraldab Põllumajandusamet. Kuivendussüsteemid vajavad rekonstrueerimist./2012/

Probleemid

Kuivendussüsteemid on amortiseerunud.

Eesmärk

Kinnistuomanike omavahendite ja toetuste abil leitakse võimalus olemasolevate kuivendussüsteemide rekonstrueerimiseks, et maad ei muutuks liigniiskeks ja harimiskõlbmatuteks.

04220 Metsamajandus

Olukorra kirjeldus

Möödunud aastate tormid ja trombid on kahjustanud okaspuu puistuid. Toores okaspuu lamapuit soodustab kahjurputukate levikut. Juuremädanikud on levinud viljakatel pinnastel kasvavates kuusikutes. Ulukikahjustustest metsas domineerivad põdrakahjustused. Kaheksakümnendatel aastatel taasasustati Järvamaale kobras. Käesolevaks ajaks on kopra arvukus kasvanud niivõrd, et nende tegevus põhjustab tõsisemaid kahjustusi metsakuivendussüsteemidele. Omavolilised raied on Paide vallas ja Eestis tervikuna jäänud oluliselt väiksemaks, võrreldes varasema ajaga. Paranenud on seaduskuulekus ja järelevalve. Metsade kasutamine rekreatiivsel eesmärgil:

Suurenenud on elanikkonna huvi metsas matkamise ja looduses vaba aja veetmise vastu. Kontrollitud ujumisvõimalused Paide vallas on Tarbja tehisjärves ja Matsimäe Pühajärves. Matsimäe Pühajärve ääres teostab heakorda RMK ja on seda hästi teinud. Koostöös naaberomavalitsustega on kaardistatud ja looduses tähistatud jalgrattatee "Südamaa- Kõrvemaa". Matsimäelt suundub jalgsimatkarada üle Seli raba Simisalu loodusmaja, Albu vallas. Looduses matkamise korraldamiseks on vaja välja pakkuda huvitavaid paiku, jagada informatsiooni, tähistada matkaradasid ning ehitada välja lõkke- ja telkimiskohti. Metsade kasutamine rekreatiivsel eesmärgil on toimunud koostöös RMK-ga ja koostöö on vajalik ka edaspidi.^{/2012/}

04230 Jahindus

Olukorra kirjeldus

Paide valla jahimaad on jagatud Anna, Esna, Koigi, Lõõla ja Väätša jahipiirkondade vahel, kus peetakse ulukijahti vastavalt Jahiseaduses sätestatud korras. Jahi, sh. jahiturismi korraldamisel on jätkuvalt vastuolu jahipiirkonna kasutaja ja maaomanike vahel. Paide valla jahimaad on ulukite rikkad, olulisel kohal on jahiturism.^{/2012/}

Probleem: Maaomanikud on jäetud jahiturismi korraldamisest kõrvale.

Eesmärk: Maaomanikel on omal maal jahioigus.

04410 Mineraalse toorme ja turba kaevandamine

Olukorra kirjeldus

Mineraalse toorme kaevandamine on vallaeelarve seisukohast oluline tuluaallikas. Riiklikest maardlatest asub Paide vallas ja toimub kaevandamine Epu-Kakerdi turbamaardla, Prääma maardlaosas ja pool kaevandava ettevõtte poolt tasutud kaevandusõiguse tasust laekub vallaeelarvesse. Kohalikest maardlatest on vallas Eivere lubjakivimaardla ning valla põhjaosas asuvad liiva- ja kruusamaardlad. Kohalike maardlate kaevandusõiguse tasu laekub täielikult vallaeelarvesse.

Paide valla Sargvere ja Suurpalu külasid mõjutab Koigi vallas asuva Koigi lubjakivikarjääri tegevus. On olnud juhuseid, kus karjääri lõhkamistöde tulemusena on kahjustada saanud veekaevud- karjääri operaator Vao Paas on reageerinud.

Ehitusmaterjali vajadusest teedehituses on läbi viidud Karude IV liivakarjääri keskkonnamõju hindamine ja väljastatud kaevandamise luba. Mõisametsa liivakarjääri keskkonnamõju hindamine on pooleli. Eivere küla piiresse jääval Võõbu uuringuruumis on kinnitatud 2012. aastal kruusavaru./2012/

04510 Maanteetransport

Olukorra kirjeldus

Riigimaanteed on valdavalt heas või rahuldavas seisukorras, kohalikud teed ja avaliku kasutusega erateed on valdavalt rahuldavas seisukorras. Riigimaanteed korrashoiu korraldab Maanteeamet, kohalike teede ja avaliku kasutusega teede korrashoiu korraldab Paide Vallavalitsus kooskõlas Paide valla teehoiukavaga.

Kohalike- ja erateede kohta on 1999. A OÜ Roneco poolt koostatud andmebaas. Seisuga 01.01.2012 on kohalike teede koosseisus munitsipaalomandis ja avaliku tee kasutamise lepinguga seotud 110 km teid. Jalgratta- ja kõnniteed on ehitatud Sillaotsa ja Mäo külasse koos Mäo liiklussõlme ehitusega./2012/

Probleemid

- Riigi osalus kohalike teede remondi kaasfinantseerimisel on langenud,
- kergliiklusteede võrgustiku tihedus on ebapiisav.

Eesmärgid

- Kõik avalikuks kasutuseks vajalikud teed munitsipaliseeritakse või sõlmitakse maaomanikega avaliku tee kasutuse lepingud;
- kohalike teede seisund hoitakse vähemalt tasemel „rahuldav“;
- kergliiklustee rajamine Mäo Bussiterminalist-Mäo Keskusesse;
- rajatud on kergliiklusteed Viraksaarde, Paide-, Kriilevälja-, Mündi, Sargvere-Mäeküla vahele riigi toetuse ja Euroopa Liidu struktuurifondide abiga.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kohalike teede mõõdistamine ja lepingute sõlmimine	5,0	25,0	3,0	3,0	5,0	5,0
Kohalike teede korrashoid (Paide valla osa)	60,0	60,0	65,0	65,0	100,0	100,0

04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid

Mäo piirkonna arendus

Olukorra kirjeldus

Mäo piirkonnas on tekkinud ettevõtete konsentratsioon, Mäo keskuses on erinevates ettevõtetes üle 250 töökoha. Piirkonna potentsiaal on suurem, kasutamata ressursi on nii maa kui tehnilise infrastruktuuri osas. Omanikke on palju. Vajalik on käivitada võimalike huviliste – maaomanike ja võimalike investorite ühised arutelud. Vajalik on koostada piirkonna arengustrateegia koostöös kõigi huvigruppidega ja kaardistada olemasolev ressurss (maa, energia, vesi, tööjõud), et oleks võimalik teha potentsiaalsetele investoritele konkreetseid pakkumisi. /2012/

Probleemid

- Maaomanikke palju, ühishuvi leidmata,
- puudub ülevaade piirkonna tegelikest ressurssidest (energia, vesi kanalisatsioon, tööjõud),
- puudub ülevaade ressursside vajadusest tulevikus.

Eesmärgid

- Omanikel on ühishuvi piirkonna arendamisel,
- ressursid on kaardistatud,
- võimalike investorite leidmiseks kasutatakse erinevaid kanaleid piirkonna, reklaamimiseks.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mäo piirkonna maaomanike kokkusaamiste korraldamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Mäo arengustrateegia koostamine	20,0	5,0	X					
Piirkonna reklaampaketi koostamine	2,0							
Mäo piirkonna kui investeerimiskeskonna tutvustamine elektroonilises keskkonnas	X	X	X	X	X	X	X	X

X – jooksev kulu

04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid

Planeeringud

Olukorra kirjeldus

Paide Vallavolikogu kehtestas oktoobris 2011 Paide valla üldplaneeringu, mille alusel on määratletud valla ruumilised arengusuunad. Üldplaneeringu muutmine detailplaneeringutega lähiaastate jooksul saab olla võimalik väga põhjendatud ja kogukonna huvidega seotud juhtudel. Ajavahemikus 01.01.2000. aasta kuni 31.12.2011 on vallas kehtestatud 36 planeeringut, algatatud ja pooleli on 7 planeeringut.^{/2012/}

Eesmärgid

- Pooleliolevad planeeringud on kehtestatud ja algatatud planeeringud, mille koostamisega ei ole alustatud, on kokkuleppel planeeringu algatajaga lõpetatud;
- üldplaneeringu muutmine toimub erandolukorras, kohaliku kogukonna ja riigi huvisid arvestaval eesmärgil;
- Anna piirkonna keskkonnajaama detailplaneering on koostatud.^{(2013 ei ole aktuaalne).}

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Planeeringute menetlemine	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5
Prääma-Viraksaare teemaplaneering			12,0	16,0		

04900 Muu majandus

Ettevõtlus

Olukorra kirjeldus

Oluline on arendada edasi suhteid ettevõtetega, et paremini mõista võimalikke probleeme ja otsida lahendusi. Selleks tuleb korraldada ettevõtjatega regulaarseid kokkusaamisi. Tihendada tuleb koostööd kutseõppeasutustega, et paremini rahuldada kohalike ettevõtete vajadusi sobiva tööjõu järele.

Tööhõive tagajatena on töökohtade arvu poolest olulisemad ettevõtted vallas Mäo Põllumajandusühistu, AS Jalaks, AS Viking Window, Sargvere Põllumajandusühistu, AS Järva Teed jt.^{/2012/}

Probleemid

Vald ei ole piisavalt kursis ettevõtjate olukorra ja tulevikuplaanidega.

Eesmärgid

Vald on kursis ettevõtjate probleemide ja tulevikuplaanidega ning arvestab nendega valla arengudokumentide koostamisel.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Perioodiliste kokkusaamiste organiseerimine valla ja ettevõtjate vahel	X	X	X	X	X	X	X	X
Paide ja Jõgeva valla ettevõtjate vaheliste kohtumiste korraldamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Ettevõtjate kaasamine valla arengudokumentide koostamisel	X	X	X	X	X	X	X	X

X – jooksev kulu

05 Keskkonnakaitse
05100 Jäätmekäitlus

Olukorra kirjeldus

Alates 2008. aastast toimib vallas korraldatud jäätmevedu, mille koosseisus veetakse konkursi korras valitud jäätmevedajate poolt segaolmejäätmed. Korduvkasutatavate pakendijäätmete kokkukogumiseks on paigaldatud vastavad konteinerid Anna, Sargvere, Valgma, Tarbja, Kriilevälja, Mündi, Mustla-Nõmme ja Viraksaare küladesse. Sargvere ja Tarbja asulasse on rajatud keskkonnajaamad elektroonikaromu, ohtlike jäätmete, vanade rehvide ja segapakendijäätmete üleandmiseks. Lisaks on valla elanikel võimalus kasutada Paide jäätmejaama teenuseid. Jäätmehoolduse paremaks toimimiseks vallas osaleb Paide vald MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus töös. /2012/

Probleemid

- Anna piirkonnas puudub keskkonnajaam, /2013 ei ole aktuaalne/
- esineb probleeme suhetes jäätmevaldaja-vedaja,
- jäätmete kogumine ei soosi sorteerimist.

Eesmärgid

- Rajatud on Anna piirkonda keskkonnajaam korduvkasutusega jäätmete üleandmiseks, /2013 ei ole aktuaalne/
- tehakse koostööd MTÜ-ga Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus jäätmehoolduse parema ja sisukama tulemuse saavutamiseks,
- osaletakse jätkuvalt Paide jäätmejaama kasutamise koostöös koos Paide linna ja Väätša vallaga,
- osaletakse Paide reoveepuhasti kompostväljaku kasutamise koostöös, (valmib eeldatavalt 2014. aastaks)
- motiveerida jäätmete sorteerimist.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jäätmekäitluse jooksevkulud aastas (sh. valla keskkonnajaamade haldamine)	9,0	9,0	6,5	6,5	6,5	6,5
Osalemine MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus töös	1,8	1,8	1,4	1,5	1,5	1,5
Osalemine Paide jäätmejaama haldamises	4,2	3,8	4,0	4,2	4,2	4,2

05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse

Olukorra kirjeldus

Looduslikud tingimused

Paide vald paikneb Kesk-Eestis, Türi Voorestiku Maastikukaitseala kirdeservas, Pandivere kõrgustiku edela-lääneserva ja Kõrvemaa Maastikukaitseala edelaosa vahel. Maapind on siin suhteliselt rahuliku reljeefiga, keskmiselt 60-70 m üle merepinna. Aluspõhjaks on ordoviitsiumi ja siluri karbonaatsed setted, peamiselt lubjakivid. Pinnakate koosneb põhiliselt lubjarikkast moreenist. Aluspõhjas esineb rohkesti tektoonilisi püstlõhesid, mis võimaldab põhjavee tsirkuleerimist maapinnas. Põhilised mullad on liivsavi mullad, Põllumullad kuuluvad IV ja V hindeklassi (50-70 hindepunkti).

Kliimaatiliselt kuulub Paide vald sarnaselt ülejäänud Eestiga parasvöötme atlantiskontinentaalse valdkonna segametsade allvaldkonda. Päikesepaiste kestus aastas on keskmiselt 1700 tundi (Pandivere kõrgustikul). Aasta keskmine õhutemperatuur on 4⁰C, sademeid 600-650 mm, valdavad on lõuna-edelatuuled (40%). /2012/

Pinnavesi

Paide valla supluskohtadest seiratakse terviseameti poolt veekvaliteeti Tarbja tehisjärvel ja Matsimäe Pühajärvel. Siiani on veeanalüüsid vastanud kehtestatud nõuetele. Alates 2010. aasta novembrist on Tarbja tehisjärv Paide valla munitsipaalomandis.

Ajavahemikus 2006 kuni 2011 on järve rekonstrueerimiseks tehtud uuringud seisukorra hindamiseks, läbi viidud keskkonnamõtjude hindamine ja koostatud tööprojekt järve rekonstrueerimiseks. 2011. aasta lõpus otsustas SA KIK toetada järve rekonstrueerimistöid.^{/2012/}

Probleemid

- Tarbja tehisjärv kasvab kinni, regulaator on avariiohtlik, (lahendatud 2013)
- Matsimäe järve ranna-ala korrashoid nõuab pidevat tähelepanu,
- Tarbja järve rekreatiivne potentsiaal ei ole ära kasutatud, (lahendatud 2013)
- Vodja jõe sild Mäo külas on amortiseerunud.

Eesmärgid

- Rekonstrueeritud on Tarbja järv 2012- 2013. aastate jooksul SA Keskkonnainvesteeringute Keskus toetuse ja Paide valla kaasfinantseerimise abil ,
- jätkatakse Tarbja järve ja selle piirkonna arendamist paremate rekreatsioonivõimaluste loomiseks (ranna-alade väljaehitamine), (lahendatud 2013)
- säilitatakse koostöös RMKga Matsimäe järve hea puhkekoha maine,
- sild on rekonstrueeritud.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tarbja järve ranna-ala rajamine (ujumispaadisild, liivaranna ehitamine)	2,0		1,5			
Matsimäe ja Tarbja järvedega seotud jooksevkulud aastas	0,65	0,65	0,3	1,8	0,4	0,5
Matsimäe järve ranna-ala hooldamise kaasfinantseerimine		1,0	1,0	1,5	0,4	0,5
Vodja jõe silla rekonstrueerimise eeltööd		2,0				

Põhjavesi

Piirkonna põhjavesi formeerub Pandivere kõrgustikul, kus see voolab äärealade suunas ning väljub allikatest ja jõe orgudest. Põhjavesi voolab aluspõhjakiivimeis, sõltuvalt pinnamoest ka 4 kuni 20 meetri sügavusel.^{/2012/}

Kaitsealad

Osa valla territooriumist paikneb Pandivere põhjavee alamvesikonna ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal (valla lõuna ja kaguosa ning Anna ja Nurme piirkond) ja Kõrvemaa Maastikukaitseala (valla põhjaosa). Natura 2000 eelvalikuna paikneb vallas Väätsa linnuhoiuala, samuti Prandi ja Pudimäe loodushoiualad ja Mündi raba (märgalana). Vääriselupaiku on vallas 35. Looduskaitse alla kuuluvad järgmised pargid ja puistud: Eivere park, Mäo park, Purdi ebatsuugapuistu ja Sargvere park.^{/2012/}

Kivikalmed

Nurmsi I – Tln-Trt mnt lähedal, Jalapuu talust 250 m ida/kagu suunas, tarandkalme. Küla on mainitud II sajandil.

Nurmsi II – Tln-Trt mnt ääres, Jalapuu, Sakseltõnu, Pakre ja Vene-Hindreku talude maadel.

Valgma küla I – Lantu talu ahervaremest 300 m kagus.

Valgma küla II – Treiali talust 200 m kagus, põllul.

Tarbja I – Kalamäe talust 300 m idas, Eivere teest 40 m lõunas.

Tarbja II – Tarbja keskasulast kirdes.

Ojaküla – Köstri talu hoonetest 100 m idas.

Sõmeru – Matsi talust 40 m kaugusel, idas.

Eivere I – Tarbja- Eivere- Otiku maanteest 200 m ja Nälgaru talust 110 m kagus.

Eivere II – Männiku talust 300 m läänes/loodes.

Mustla I – Tln-Trt mnt-st 40 m idas, Otsa talust 500 m läänes/loodes.

Mustla II – Rannamiku talust 300 m lõunas/edelas.

Purdi – Pärnamäe talust 300 m edelas.

Võõbu – Vahesaare vahtkonna majast 30 m kirdes.

Ojaküla – Imemäe talust 130 m kagus.

Arheoloogiamälestis

Muistne tee, Eivere külas, Paide- Nahkmetsa maantee ääres, Viraksaare suvilapiirkonnast ca 300 meetrit edasi.^{/2012/}

Väärtuslikud maastikud

Järvamaa maakonnaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ alusel on Paide vallas väärtuslike maastikena esile tõstetud Kautla-Seli soode ala. Ala asub Kõrvemaa Maastikukaitseala lõunaosas, ulatudes Albu valla Vetepere küla keskosast Paide valla Võõbu küla keskosani. Alale jäävad Kautla ja Seli rabad, mis on Kõrvemaa keskosa hõlmava Epu-Kakerdi soostiku osad. Ala lõunaosas asuvaid Seli ja Tellissaare raba ilmestavad mitmed kaunid rabajärved ja soosaares.

5,5 ha suuruse ja 8,1 m sügavune Matsimäe Pühajärve on Järvamaal üks sügavamaid rabajärvi. Selles taimestikuaeses umbjärves on väljakorjamise tõttu kadunud vesiroos, kaladest leidub haugi ja ahvenat. Pühajärvest mõnisada meetrit lääne pool on soiste kallastega Kaanjärv. Põhja-lõuna suunalist piklikku, 1,7 ha suurust järve piirab kogu ulatuses õõtsik. Seli ja Tellissaare raba lääneserval asuval põhja-lõunasuunalisel oosil kulgeb vähesõidetav tee, kust avaneb kauneid vaateid Kõrvemaa mitmekesisele maastikule. Mööda oosi kulgeb Simisalu-Matsimäe jalgsimatkarada ja tähistatud Südamaa-Kõrvemaa jalgrattarada.^{/2012/}

Anna-Purdi maastik

Purdi mõisaansamblist lõunasse, Anna-Peetri maantee ja Pärnu jõe vahelisele alale jääb ca 50 ha suurune Kasemetsa parkmets. Siinses puistus kasvab 32 erinevat liiki puid ja põõsaid, millest tähelepanuväärseim on 34,5 m kõrgune Kalmaste mänd.^{/2012/}

Mündi paemurd

Tähelepanu köitev on Paide-Mündi maantee ääres, Mündi mõisa all paljandunud aluspõhja profiil. Keskajal kasutatud Mündi vana Raiküla lademe paemurd mis asub mõisast vahetult loodes, väärriks puhastamist ja eksponeerimist. Suurem väärtus on mõisast kirdesse ja idasse jääval Mündi paemurrul.^{/2012/}

Sargvere maastik

Ala asub Sargvere küla kaguosas, millele köidab tähelepanu 1762. aastal valminud Sargvere mõisaansambel, kus on terviklikult säilinud härrastemaja ja park. Sargvere mõisapargile koostati 2011. aastal OÜ Mõisaprojekt poolt rekonstrueerimisprojekt. Projekti alusel teostatakse pargis 2012. aasta jooksul rekonstrueerimistööd, et pargi ajaloolist miljööd taas-elustada. Rekonstrueerimistööd toetab SA KIK.^{/2012/}

Probleemid

Sargvere mõisaansambel laguneb, mõisapark on vananenud.

Eesmärgid

- Sargvere mõisaansambel kui omanäolise ajaloo-objekt on rekonstrueeritud,
- teostatud pargi tööprojektiga kavandatud tööde lõpuleviimine.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)			
	2013	2014	2015	2016
Sargvere pargi uuendamistööde lõpetamine vastavalt Mõisaprojekt OÜ projektile (kaasfinantseering)	0	0	10,0	0

06 Elamu-ja kommunaalmajandus
06100 Elamumajanduse arendamine

Elamumajandus**Olukorra kirjeldus**

Paide valla puudub elamufond, välja arvatud Põhjaka sotsiaalmaja, kust saavad elamispinda taotleda ainult sotsiaalsesse riskigruppi kuuluvad inimesed. Probleemid elamumajanduse valdkonnas on seotud eelkõige kortermajadega. Paljud majad on halvas olukorras, lagunevad, väikese soojapidavusega, mis muudab kütmise kulukaks. Annas, Sargveres, Sillaotsas ja Präämas on korteriühistud, Tarbjal on ühes majas korteriühistu.

Korteriühistutel on võimalik ühiselt rakendada meetmeid maja kui terviku parendamiseks, kaasa arvatud soojustamine, katuse vahetus vm. vajalikud tööd. Korteriühistul on võimalik taodelda toetusi (näiteks KREDEX) või võtta laenu. Majades, kus ei ole ühistut või muud ühise haldamise vormi, ei võeta reeglina ka midagi ühiselt ette. Probleemsed on enamuse Tarbja kortermajad, kuid ka Pikaküla ja Mündi majad.^{/2012/}

Probleemid

- Paljudes kortermajades puuduvad korteriühistud või muud ühise haldamise vormid;
- Tarbja kortermajades on palju tühje kortereid;
- paljud kortermajad on halvas seisus, halva soojapidavusega ja lagunemise tunnustega;
- Anna ridaelamu on ohtlikus seisundis;^(lahendatud 2012 dets)
- Prääma mõis laguneb.

Eesmärgid

- Enamuses kortermajades on korteriühistud või muud ühise haldamise vormid,
- enamuses Tarbja korterites on elanikud,
- kortermajad on renoveeritud ning elamiskõlbmatud ja ohtlikud majad on lammutatud.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Korteriühistute loomise propageerimine ja toetamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Koostöö tegemine Mäo PÜga Tarbja korteritesse elanike leidmisel	X	X	X	X	X	X	X	X
Korteriühistutele KREDEX-i võimaluste tutvustamine majade renoveerimisel	X	X	X	X	X	X	X	X

X – jooksev kulu

06200 Kommunaalmajanduse arendamine

Soojamajandus

Olukorra kirjeldus

Tsentraalne kaugküttevõrk on Tarbja külas. Tulenevalt fossiilse kütuse (põlevkiviõli) kasutamisest on sooja hind äärmiselt kõrge. See vähendab oluliselt Tarbja küla väärtust atraktiivse elukohana, kuigi vaba korterifond on olemas. Ülejäänud külade kortermajades on kas lokaalsed katlad või ahjuküte.^{/2012/}

Probleemid

Tarbja kaugkütte piirkonnas on soojusenergia hind liiga kõrge.

Eesmärgid

Tarbja kaugkütte piirkonnas on soojusenergia hind langenud vähemalt 25% 2012.a. hinnatasemega võrreldes.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koostöös Mäo PÜga leida alternatiivne kütmise võimalus ja see kasutusele võtta	X							

X – jooksev kulu

06300 Veevarustus

Olukorra kirjeldus

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni (ÜVK) süsteemid on Sargvere, Anna, Tarbja, Kriilevälja ja Sillaotsa külades. Süsteemi seadmete ja trasside omanik ning haldaja on AS Paide Vesi. Süsteemid toimivad ja teenindavad nimetatud külade elanikke. Sargvere küla ühisveevärgi vesi vastab kehtivatele joogivee kvaliteedinõuetele. Vee- ja kanalisatsiooniorustik ning reoveepuhasti vajavad rekonstrueerimist. Anna küla ühisveevärgi vesi on ohutu, kuid ei vasta joogivee kvaliteedinõuetele liigse rauasisalduse tõttu. Vee- ja reoveetorustik ning reoveepuhasti vajavad rekonstrueerimist. Tarbja küla ÜVK, puurkaev ja reoveepuhasti vajavad rekonstrueerimist. Tarbja ÜVK on planeeritud ühendada Sillaotsa küla kaudu Paide linna ühisvõrkudega. Kriilevälja ja Sillaotsa külade ÜVK süsteemide ehitustööd teostati 2009. aasta lõpuks ja ÜVK rajatised vastavad kehtivatele nõuetele. Kriileväljal on ÜVK-ga liitunud 20 kinnistut 50-st, Sillaotsal on

liitunud kõik kinnistud. Rekonstrueerimisööde projekteerimisega alustati 2011. aastal. Töid rahastatakse EL Ühtekuuluvusfondist. Mündi, Pikaküla ja Prääma külade korrusmajades toimib ühine vee ja kanalisatsioonivõrk. Vesi võetakse puurkaevust ja reovesi kogutakse kogumismahutisse. Paide valla külad, kuhu ei ole rajatud ühiseid vee- ja kanalisatsioonivõrke, saadakse vesi individuaal puurkaevudest ja reovesi immutatakse pinnasesse./2012/

Probleemid

- Tarbja, Anna ja Sargvere külades on ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemid amortiseerunud, vee kvaliteet halb;
- Viraksaare külas puudub ühisveevärk ja –kanalisatsioon;
- Pikaküla ja Mündi veemajandus ei vasta vajadustele.

Eesmärgid

- On mõõdistatud ja munitsipaliseeritud tee maa-alad ühisvee- ja ühiskanalisatsioonisüsteemidega planeeritud küladesse, et ei saaks takistatud süsteemide projekteerimine;
- Tarbja, Anna ja Sargvere ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemid on rekonstrueeritud; /lahendatud 2013/
- Viraksaare külas on välja ehitatud ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemid;
- Tarbja küla Vanaküla osale on rajatud ühisvee ja –kanalisatsioonivõrk;
- jätkatakse 2008. aastal pooleli jäänud ühisvee ja –kanalisatsioonisüsteemide arendamist Viraksaare ja Prääma külale;
- Pikaküla ja Mündi küla vee- ja kanalisatsioonisüsteemidele on leitud uus haldaja ja on alustatud süsteemide rekonstrueerimisega;
- koostöös Mäo piirkonna kinnistuomanike ja arendajatega aidatakse ühisvee- ja ühiskanalisatsioonisüsteemide väljaehitamist piirkonnas.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anna, Sargvere ja Tarbja ÜVK projekti elluviimine	XX					
Pikaküla ja Mündi külade ÜVK-süsteemi arendamise koostöö				XX		
Tarbja Vanaküla piirkonna ühisvee- ja kanalisatsiooni-võrk (planeerimine,		XX	XX			

projekteerimine)						
Viraksaare ÜVK väljaehitamine (eeltööd, planeerimine, projekteerimine)		XX	XX	XX		
Osalemise hajaasustuse programmis		7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

X – jooksev kulu

XX-projektitegevus

06605 Muu elamu-ja kommunaalmajanduse tegevus

Heakord

Heakorda on aidanud parandada korraldatud jäätmeveo käivitumine 2008. aastast. Probleemiks on jätkuvalt lagunened hooned, mille likvideerimine on jäänud juriidiliste probleemide, omanike majanduslike võimaluste kui ettevõtlikkuse ja tahte taha. Heakorralgud korraldatakse Anna ja Sargvere keskasulas ja mujalgi. Mitmed külad on saanud omale 2011. aasta lõpust külaplatsi otstarbeks maad, mis tegelikult on valla munitsipaalomandis. Tekib võimalus, edendada külakogukonna arengut ja parandada kooskämise võimalusi. Vallavalitsuses on moodustatud heakorrakomisjon, kes jälgib heakorda, teeb ettepanekuid paremate premeerimiseks või äramärkimiseks ning korratute kinnistute suhtes märgukirjade tegemiseks. /2012/

Probleemid

Külaplatsid on kohati hooldamata.

Eesmärgid

- Hoitakse korras külade külakaardid ja külaplatsid,
- Anna kalmistul on puurkaev.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Haljasalade ja külaplatside hooldamine	2,4	2,4	3,5	3,5	3,8	3,8

06400 Tänavavalgustus

Olukorra kirjeldus

Tänavavalgustussüsteemid on Tarbja, Sargvere, Anna, Kriilevälja, Mündi, Viraksaare ja Pikaküla külades.^{/2012/}

Probleemid

- Tarbja Vanaküla piirkond on valgustamata,
- kasutatavad süsteemid on energiakulukad.

Eesmärgid

- Tänavavalgustussüsteemides kasutatakse energiasäästlikke lahendusi,
- olemasolevate tänavavalgustuste edasiarendamine.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tarbja tänavavalgustussüsteemi laiendamine Vanaküla piirkonda (projekteerimine)			10,0					
Tänavavalgustussüsteemide kaasajastamine energiasäästlikke lahendusi kasutades			5,0	5,0				

06605 Muud elamu-ja kommunaalmajanduse tegevus

Hulkuvate loomadega seotud tegevus

Olukorra kirjeldus

Hulkuvate loomade püüdmise korraldamiseks on vallal leping ettevõtjaga ja püütud loomade hoidmiseks leping loomade varjupaigaga. Hulkuvate loomade arv on vähenenud, mis viitab loomaomanike teadmiste paranemisele.^{/2012/}

06605 Muud elamu-ja kommunaalmajanduse tegevus

Kalmistud

Olukorra kirjeldus

Paide valla haldusterritooriumil on kaks kalmistut: Anna kogudusele kuuluv Anna kalmistu ja Paide linnale kuuluv Sillaotsa kalmistu. Anna kalmistu haldamiseks on Paide vallal leping Anna kogudusega, mille alusel vald eraldab kalmistu haldamiseks vajalikud finantsvahendid.

Sillaotsa kalmistru haldamiseks teeb vald vajadusel koostööd Paide linnaga.

Ajalooliselt on Paide vald seotud ka Kareda vallas Peetri külas asuvate Kadastiku ja Järva-Peetri kalmistutega. Vajadusel teeb Paide vald projektipõhist koostööd kalmistute omaniku Järva-Peetri kogudusega./2012/

Probleemid

- Kogudustel puuduvad vahendid kalmistute dokumentatsiooni vastavusse viimiseks Kalmistuseadusega,
- Anna kalmistul puudub kaev.

Eesmärgid

- Kalmistute dokumentatsioon on vastavuses Kalmistuseadusega,
- Anna kalmistul on suurkaev.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koguduste toetamine kalmistute haldamisel	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6	6,6	6,7	6,7
Koguduste toetamine kalmistute dokumentatsiooni korrastamisel	X	X						
Anna kalmistule suurkaevu rajamine		2,0						

X – jooksev kulu

07 Tervishoid
07210 Üldmeditsiiniteenused

Olukorra kirjeldus

Paide linnas on 7 perearsti praksist, kes osutavad teenust ka Paide valla elanikele. AS Järvamaa Haigla osutab ambulatoorset-ja statsionaarset eriarstiabi teenust, hooldusraviteenust, hambaravi-ja proteesiteenust. Esmatasandi-, eriarstiabi-, erakorralise meditsiini-ja kiirabiteenus (24 h) on Paide valla elanikele vajadusel kättesaadav. Apteegid asuvad Paide linnas hästi ligipääsetavates kohtades (kesklinn ja kaubanduskeskused), kokku on apteekide müügikohti Paides 3.

2010.aastal on koostatud „Paide valla terviseprofiil“ Profiili eesmärgiks on suurendada elanikkonna heaolu ja tõsta inimeste elukvaliteeti parema tervise kaudu ning juhtida tähelepanu omavalitsuses tehtavate otsuste tervisemõjudele. On olemas kooliarst. Tihe koostöö on Järvamaa Reumaseltsi ja Järvamaa Diabeetikute seltsiga./2012/

Probleemid

- Taastusravi ja rehabilitatsioonivõimaluste vähesus;
- ravimite ja tervishoiuteenuste kallinemine;
- vähene terviseteadlikkus, ravikindlustusega hõlmamata inimesed;
- vallal puudub ülevaade kooliarsti poolt avastatud probleemidest.

Eesmärgid

- Propageeritakse tervislikke eluviise,
- esmatasandi arstiabi kättesaadavus säilitatakse valla piirkondades,
- arendatakse ja rakendatakse haiguste ennetamisele suunatud tegevusi ja teenuseid,
- jätkatakse Järvamaa Reumaseltsi ja Järvamaa Diabeetikute seltsiga ürituste korraldamist,
- uuendatakse terviseprofiili igal aastal.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Terviseprofiili iga-aastane uuendamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Jätkata seltsidega terviseürituste korraldamist	X	X	X	X	X	X	X	X
Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse säilitamine valla piirkondades.	X	X	X	X	X	X	X	X
Ülevaade kooliõpilaste	X	X	X	X	X	X	X	X

tervislikust seisundist 1x aastas								
Ravikindlustusega hõlmamata inimesed	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

X – jooksev kulu

08 Vaba aeg, kultuur ja religioon
08102 Sporditegevus

Olukorra kirjeldus

Paide vallas tegutseb kaks spordiklubi: Spordiklubi Sargvere (loodud 07.11.1992) ning MTÜ Tarbja Spordiklubi (loodud 27.11.2009). Sargvere spordiklubi on piirkonna spordielu koordineerija ja edendaja, mis tegutseb tegevustoetuse alusel. Tarbja spordiklubi on loodud korvpallihuviliste seltskonna poolt, kes soovivad osaleda Järvamaa meistrivõistlustel korvpallis. Nende osalemine on tasutud valla eelarvevahenditest, lisaks on neil võimalus kasutada tasuta Tarbja spordisaali. Paide vallas on kaks spordisaali, neist üks Tarbjal ning teine Sargveres. Mõlemad on osa koolihoonest. Vallavolikogu poolt on kehtestatud võimlate kasutamise ja rentimise tingimused. Välitingimused sporditegevuseks on Sargveres, kus projektitöö raames on loodud spordiväljak. Paide vald osaleb iga-aastaselt „Liikumist ja sportimist harrastav Järvamaa“ programmis Matsimäe rattamaratoni korraldamisega.^{/2012/}

Probleemid

- Nõrk koostöö spordikorralduse erinevate tasandite, huvigruppide, allasutuste vahel;
- inimressursi vähenemine;
- vallaelanike vähene huvi ja madal motiveeritus;
- puudulikud välitingimused sporditegevuse teistes piirkondades peale Sargvere;
- võimlate vähe efektiivne kasutamine;
- spordialaste ringide töö vähesus;
- võimlate väljarentimise halb reguleeritus ja korraldatus. (lahendatud 2013)

Eesmärgid

- Algatatud on osapoolte-vaheline koostöö, et sporditegevus oleks ühtlaselt korraldatud igas valla piirkonnas;
- läbi suurema kaasatuse on leitud võimalused vallaelanike huvi ja motiveerituse suurendamiseks;
- jätkatakse spordiklubide tegevuse toetamist;
- leitakse võimalused välitingimuste parandamiseks läbi projektitöö;
- tagatakse toetus külade algatusele spordiplatside loomisel ja spordiürituste korraldamisel;
- spordispetsialisti ametikoha loomine.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sargvere spordiklubile tegevustoetuse eraldamine	2,6	0,64						
Tarbja spordiklubi meistrivõistlustel osalemise võimaldamine	0,1	0,1						
Järvamaa liikumissarjas osamine ja Matsimäe rattamaratoni korraldamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Allasutuste vahelises koostöös ülevallaliste spordiürituste sarja algatamine	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX
Sporditöökõs sobilike välitingimuste loomine Tarbjal		XX	XX	X				
Sargvere võimla olmeruumide sanitaarremondi teostamine			X	X				
Tarbja võimla põranda ja Sargvere võimla (kaasa arvatud lava) hooldusremont			10,0					
Spordiklubide toetamine			3,0	3,0	3,5	3,5	3,5	3,5

X-jooksev kulu

XX-projekt

08107 Noorsootöö ja noortekeskused

Olukorra kirjeldus

Paide vallas tegutseb allasutusena Paide valla noortekeskus, mis jaguneb kolmeks noortetoaks valla suuremates piirkondades: Annas, Tarbjal ning Sargveres. Igas noortetoas töötab noortejuht 0,5 ametikohaga ning asutust juhib juhataja 0,5 ametikohaga. Läbi noortekeskuse tegevuse püüab vald tagada noorsootöö seadusest tulenevate põhieesmärkide täitmise. Peamiseks tegevusalaks on noortele vaba aja veetmiseks

mitmekülgsete võimaluste pakkumine. Läbi Anna Vaba Aja Maja juhataja töö on noortel käesoleval aastal võimalus osaleda päästeringi töös./2012/

Probleemid

- Noorte vähesus;
- noortetubade asumine keldriruumides;
- noortejuhtide 0,5 ametikoha ebapiisav suurus kõikide vajaduste katmiseks;
- noorsootöö kõikide valdkondade ebapiisav tagamine;
- noorteaktiivi puudumine, kes osaleks aktiivselt ka omavalitsuse töös.

Eesmärgid

- Valla noortetubade töö jätkub;
- leitakse võimalused noortetubade ruumide tingimuste parandamiseks;
- leitakse võimalused kõikide noorsootöö valdkondade piisavaks tagamiseks läbi projektitöö;
- aidatakse noortel moodustada noorteaktiiv, kelle partnerlus aitab noorsootööd mitmekesistada ning tingimusi paremaks muuta.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Noortetubade töö jätkumine kolmes piirkonnas	23,0	23,0	23,0	23,2	23,2	23,2	23,4	23,4
Projektitöö tõhustamine ning läbi selle võimaluste leidmine kõikide valdkondade piisavaks tagamiseks, sh. rahvusvahelise noorsootöö läbiviimiseks	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX
Võimaluste leidmine ringitöö mitmekesistamiseks	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX
Noorte tunnustamissüsteemi väljatöötamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Noorteaktiivi/ümarlaua loomisele kaasaaitamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Kesk-Eesti Noortekeskuse tegevustes osalemine	X	X	X	X	X	X	X	X

Anna noortetoa niiskuseprobleemidele lahenduse leidmine – analüüside tellimine niiskuse tekke põhjuste väljaselgitamiseks	X							
Anna noortetoa sanitaarremondi teostamine (vastavalt analüüside tulemustele)		X						
Anna VAM II korruse väljaehitamine noortekeskuse ruumideks			XX					
Sargvere noortetoa kolimine kooli ruumidesse – ruumide vastavaks kohaldamine	X							
Tarbja noortetoa võimaluste parandamine läbi ruumide leidmise keldrist väljaspool			XX	XX				

X-jooksev kulu

XX-projekt

08109 Vaba aja üritused

Piirkondlikud tegevused

Olukorra kirjeldus

Piirkonniti tegelevad vaba aja ürituste korraldamisega kohapealsed kultuuriasutused ja seltsid. Välja on kujunenud ülevallalised traditsioonilised üritused, mis saavad teoks omavahelises koostöös. Raha ürituste läbiviimiseks saab läbi valla eelarve, alaeelarvete ning kodanikualgatuslike projektide toetuste. Kodanikualgatuslike projektide taotlusvoorud on avatud kaks korda aastas./2012/

Probleemid

- Elanike huvi ürituste vastu on madal ning osalemissprotsent väike;
- pole häid välitingimusi/külaplatse, kus üritusi läbi viia.

Eesmärgid

- Säilitatakse olemasolev ürituste toetamise ja korraldamise vorm;
- jätkatakse algatatud valla külade päeva läbiviimise traditsiooni, mis parandab küladevahelist koostööd;

- tõhustatud on allasutuste vahelist koostööd;
- külaplatside omandisuhe on määratletud.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valla piirkondlike traditsiooniliste ürituste rahastamine	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
Kodanikualgatuslike projektide toetamine	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,8	3,8
Valla külade päeva korraldamine			XX				XX	
Külaplatside valla omandisse taotlemine			X					

X-jooksev kulu

XX-projekt

08201 Raamatukogud

Olukorra kirjeldus

Paide vallas tegutseb kolm raamatukogu: Annas, Tarbjal ja Sargveres. Annas on raamatukogu teenindavate arv 477, Tarbjal 664 ning Sargveres 638 elanikku. Raamatukogudes on võimalik saada põhiteenuseid (raamatute ja perioodiliste väljaannete kojulaenus, kohapeal lugemise võimalus) ja tasulisi teenuseid (skaneerimine, printimine, paljundamine). Kõikides raamatukogudes toimub elektrooniline laenutamine.

/2012/

Probleemid

- Raamatukogude külastatavus on madal;
- Sargvere raamatukogu tingimused mõisa ruumides ei ole head^(lahendatud 2013);
- kaugemate külade elanikel on keeruline raamatukokku pääseda, kui endal puudub transpordivõimalus.

Eesmärgid

- Tagatud valla elanike teenindamine;
- lisaks raamatukogu põhitegevusele arendatakse raamatukogus ka kultuurilist tegevust;
- raamatukogud on arendatud infokeskusteks ja külaelanikele kooskäimise kohaks, sh. täites ka sotsiaalset funktsiooni, olles vahendajaks külaelaniku ja vallavalitsuse vahel;
- on mitmekesistatud raamatukogus korraldatavaid üritusi, sh korraldatakse ka kodukoha ajalugu ja kirjandust tutvustavaid üritusi;

- tagatud on kodulooliste materjalide kogumine ja säilitamine.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Elektronkataloogi pidev täiendamine ja laenutussüsteemi RIKS kasutamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Kogude pidev täiendamine vajalike teavikutega	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Vallavalitsuse ja vallavolikogu õigusaktide kättesaadavaks tegemine valla elanikele	X	X	X	X	X	X	X	X
Tasuliste teenuste võimaldamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Anna raamatukogus sanitaarremondi teostamine				X				
Sargvere raamatukogule uute riiulite soetamine		X						
Kohaliku ajaloo kogumine, jäädvustamine ja kättesaadavaks tegemine	X	X	X	X	X	X	X	X
Üksikvanuritele ja puuetega inimestele organiseeritud koduteeninduse pakkumine	X	X	X	X	X	X	X	X
Erinevate õppepäevade läbiviimiseks (nii noortele kui ka vanadele) võimaluste loomine ja elluviimine	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX	X XX
Raamatukogude koormuse vähendamine 3 x 0,8 kohani			X					

X-jooksev kulu

XX-projekt

08202 Rahva- ja kultuurimajad

Olukorra kirjeldus

Paide vallas tegutseb hetkel rahvamajana Anna Vaba Aja Maja, teistes piirkondades on kultuuritöö korraldatud läbi seltsitegevuse ning teiste allasutuste töö. Anna Vaba Aja Maja juhataja tööülesannete hulka kuulub kultuurielu korraldamine ka Tarbja piirkonnas ning Sargvere Maakultuuri Edendamise Seltsile abiks olemine.^{/2012/}

Probleemid

- Valla ainus lavaga ruum asub Sargvere võimlas;
- Tarbja võimla Paide valla kodanike keskusena ei ole kohaldatud kultuuriürituste läbiviimiseks;
- Sargvere lava elektri- ja valgussüsteem vajavad renoveerimist.^{/2012/}
- vallas on ainult üks rahvamaja, mis ei asu kogu valla elanikkonnale soodsas paigas.

Eesmärgid

- Kohaldatud on Tarbja võimla ka kultuuriürituste läbiviimiseks sobilikuks;
- renoveeritud on Sargvere võimlas lava elektri- ja valgussüsteem; ^{/saavutatud 2012/}
- välja on töötatud kultuuritöö kontseptsioon, mis rahuldab kõiki valla piirkondi;
- loodud on Sargveres palgalise kultuuritöötaja ametikoht. ^{/2014 ei ole aktuaalne/}

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sargvere võimla kohandamine kultuuriruumiks			X	X				
Sargveres laoruumi väljaehitamine (kostüümide jms hoidmiseks ja laenutamiseks)	X	X						
Sargvere piirkonna palgalise kultuuritöötaja ametikoha loomine								
Sargvere kultuuritöötajale kooliruumides ruumis vastavaks kohaldamine								

X-jooksev kulu

XX-projekt

08209 Seltsitegevus

Olukorra kirjeldus

Paide vallas ei ole seltsitegevus valla poolt koordineeritud ega korraldatud. Seltsidest toetatakse tegevustoetuse eraldamisega lepingu alusel Sargvere Maakultuuri Edendamise Seltsi, kelle ülesandeks on Sargvere piirkonna kultuuritöö korraldamine. Teised seltsid tegevustoetust ei saa, nemad taotlevad ürituste läbiviimiseks rahalisi vahendeid läbi kodanikualgatuslike projektide või leiavad muud väljundid. Tegusamad seltsid vallas on lisaks Sargverele veel Anna Kultuuriselts ning Tarbja Kultuuriselts Sargvere lava elektri- ja valgussüsteem vajavad renoveerimist Sargvere lava elektri- ja valgussüsteem vajavad renoveerimist./2012/

Probleemid

- Seltside töö on kaootiline ja reguleerimata;
- Sargvere piirkonna kultuuritöö korraldamine läbi seltsitegevuse ei ole piisavalt efektiivne; (lahendatud 2013)
- vallas puudub ülevaade kogu valda katvast seltside tegevusest üldiselt.

Eesmärgid

- Sargvere Maakultuuri Edendamise Seltsi töö on ümber korraldatud; (2013 ei ole aktuaalne)
- seltsitegevus on vallas kaardistatud;
- seltsitegevuse toetamise süsteem on välja töötatud (valla valmisolek seltside rahaliseks toetamiseks).

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Seltsitegevuse kaardistamine Paide vallas	X	X						

X-jooksev kulu

08600 Muu vaba aeg, kultuur, religioon

Olukorra kirjeldus

Huvitegevus

Paide vallas ei ole muusika-, kunsti- ega muid huvialakoole. Huvitegevus toimub ringitöö tasandil. Iga-aastaselt kinnitatakse vallavolikogus toetust saavate ringide nimekiri (ringijuhtide töötasud). Lisaks tegutsevad ringid, kus inimesed tasuvad juhendajele ise ning toimub huviharidus koolides. Paide Vallavolikogu poolt on kinnitatud ka kord

huvihariduse toetamiseks kooliealistele lastele, kes osalevad huvihariduse omandamises teistes omavalitsustes Sargvere lava elektri- ja valgussüsteem vajavad renoveerimist. /2012/

Paide Valla Teataja

Paide vallas ilmub igakuiselt valla ajaleht, mis läheb tasuta iga vallaelaniku postkasti. Ajalehes kajastatakse volikogu tegevust, vallas toimunut, avaldatakse tähtsamad määrused ja otsused ning teavitatakse kultuuriürituste toimumisest. Ajalehte on võimalik tellida, kes ei ole valla elanikud registrijärgselt. On kinnitatud ka hinnakiri lehes reklaami avaldamiseks. Paide Valla Teataja on loetav ka interaktiivselt, valla kodulehel ning kõik artiklid ilmuvad paralleelselt ka www.eesti.eu portaalis Sargvere lava elektri- ja valgussüsteem vajavad renoveerimist. /2012/

Sargvere mõis

Paide vallas on hallata Sargvere mõisahoone, mis hetkel on antud lepinguga kasutada Sargvere Maakultuuri Edendamise Seltsile. Mõis on kehvast seisukorras, kuid selle renoveerimine on väga kulukas. Mõisas tegutseb lisaks kultuuriseltsile ka raamatukogu ning teise korruse ruumidesse on loodud muuseum. /2012/ 2013 viidi üle õppehoonesse

Anna Kirik

Anna kirik – valla kultuurielu elavdab koostöö Anna kogudusega. Anna kirik osaleb projektis „Teeliste kirikud“. Koostöös Anna Kultuuriseltsiga ja Paide Vallavalitsusega korraldatakse kirikus avalikke kontserte, valla tähtpäevade tähistamisi, heakorratalguid, kihelkonnapäevi. Anna kirik koos muinsuskaitse all oleva kabeliga kuulub Paide valla vaatamisväärsuste/turismiobjektide hulka. /2012/

Probleemid

- Vallas pakutavad huvihariduse võimalused on napid ja ühekülgsed;
- ringjuhtide tasu valla poolt makstakse ka ringidele, kellel puudub esindusfunktsioon; /2014 ei ole aktuaalne/
- valla ajalehe kojukanne toimub tasuta reklaampostituse kandena. See on küll odavam viis, kuid ei taga alati perfektset kojukannet. Ikka tekib probleeme, kus elanikud ei ole lehte postkasti saanud;
- Sargvere mõisa ülalpidamine on vallale kulukas, selts oma tegevusega ei jaksa mõisa korras hoida ega renoveerida;
- Anna kogudus on väga väike;
- Annas pole kohalikku kirikuõpetajat. /lahenenud 2013/

Eesmärgid

- Säilitatud on huvihariduse toetamise kord vähemalt samas mahus;
- ringjuhtide tasu makstakse vaid nendele ringidele, kes suudavad olla nn esindusringid, astudes üles valla üritustel või muul viisil valda esindada (väljaspool valda toimuvatel üritustel); /2014 ei ole aktuaalne/
- leitud on valda juurde ringijuhendajaid;
- antakse valla asutuste ruume valla elanikele kasutamiseks soodustingimustel;
- säilitatakse valla ajalehe tasuta kättetoimetamine valla elanikele;

- korras mõisapark ja tegevusi täis mõisahoone külalistele;
- koostöö kirikuga on tugev, on valmisolek toetada nende poolseid algatusi, mis hõlmavad korrastamist, ehitamist vms;
- kodanike teenuste arendamine.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jätkata huvihariduse toetust	X	X	X	X	X	X	X	X
Jätkata ringijuhtide toetamist (kaalutletult)	X	X	X	X	X	X	X	X
Leida võimalusi ringitöö mitmekesistamiseks	X	X	X	X	X	X	X	X
Sargvere mõisale on leitud uus rakendus		X	X	X	X	X	X	X
Paide Valla Teataja ilmumine ja tasuta kojukanne	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
Kiriku tegevuste toetamine	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Sargvere mõisa korrastamise jätkamine (kaasaarvatud II korruse elekter ja välitrepi remont)			XX 10,0	XX 5,0	XX 5,0	XX 5,0	XX 5,0	XX 5,0

X-jooksev kulu

XX-projekt

09 Haridus

09210 Lasteaed-koolid

Olukorra kirjeldus

Paide vallas tegutseb üks lasteaed-kool, mis asub kahes õppekohas – Sargveres ja Tarbjal. Õpilaste vähesuse tõttu 2012 sügisel lõpetati Sargvere õppekohas õppetöö põhikooli I ja II astmes. Seisuga 01.06.2012 on Paide vallas 289 last vanuses 0-18. Eelkooliealisi lapsi (0-6) on 105, põhikooli I-II astme ealisi (7-12) on 77, põhikooli III astme ealisi (13-15) on 49 ja gümnaasiumi või kutseõppe ealisi 58 last. Sargvere koolipiirkonnas (Mäeküla, Nurmsi, Sargvere, Seinapalu, Suurpalu, Valgma ja Veskiaru külad) on vanuses 0-6 aastat 26 last, 7-12 aastat 26 last, 13-15 aastat 13 last ja 16-18 aastat 23 last. Sealjuures Mäeküla, Seinapalu, Valgma ja Veskiaru külade lastel on Paides koolis käimine sama mugav või mugavam kui Sargveres. Seega õppetöö andmine Sargvere õppekohas ei ole perspektiivikas mitte üheski astmes, kuid lasteaed saab toimida. Tarbja piirkonnas (Anna, Eivere, Korba, Nurme, Ojaküla, Otiku, Pikaküla, Puiatu, Purdi, Sõmeru ja Tarbja külad)

elab vanuses 0-6 aastat 57 last, 7-12 aastat 39 last, 13-15 aastat 20 last ja vanuses 16-18 aastat 21 last. Anna, Korba, Nurme, Puiatu, Purdi ja Sõmeru lastel on lisaks Tarbjale samaväärsed ka Paide ja Ardu koolid. Sellele vaatamata on nii lasteaia kui põhikooli I-II astme toimimine Tarbja õppekohas jätkuvalt võimalik ja otstarbekas. Kirila, Kriilevälja, Mäo, Mündi Prääma, Sillaotsa ja Viraksaare külade lapsed käivad valdavalt Paide koolides. Neid on vanuses 0-6 aastat 20, 7-12 aastat 9, 13-15 aastat 13 ja 16-18 aastat 11. Mustla, Mustla-Nõmme ja Võõbu lapsed käivad enamasti Ardu koolis. Vanuselise jaotuse järgi on 0-6 aastaseid 2, 7-12 aastaseid 3, 13-15 aastaseid 3 ja 16-18 aastaseid 2 last. Üks laps vanusegrupis 16-18 omab sissekirjutust valla täpsusega, seega eeldatavalt ta tegelikult valla territooriumil ei ela. /2012/

Probleemid

- Õpilaste arvu vähenemine;
- meie koolis õpib vähe õpilasi (2013 ei ole aktuaalne);
- linnalähedus – lapsevanemad eelistavad Paide kooli kodulähedase kooli asemel; (2013 ei ole aktuaalne)
- laste vähesuse tõttu toimub õppetöö liitklassides ka 1. klassi õpilastel;
- puudulik õpiabi- ja nõustamise süsteem (puudub logopeedi ametikoht);
- ühekülgne huviharidus koolis;
- Tarbjal puuduvad võimalused nii tüdrukute- kui ka poiste tööõpetuse tundide läbiviimiseks;
- Tarbjal puuduvad võimalused sporditegevuseks välitingimustes;
- lasteaial puudub kaasaegne ja turvaline mänguväljak; /lahendatud Tarbjal 2012/
- Sargvere hoones on hallituse- ja niiskuseprobleemid;
- Tarbjal on puudulik spordiinventar;
- Sargvere lasteaia mänguväljak vajab renoveerimist.

Eesmärgid

- Säilinud on vallas alushariduse andmine;
- säilinud on elanike vajadusi arvestav ja valla tingimustele vastav õppetöö põhikooli I ja II astmes, sealhulgas koos optimaalse ruumide kasutamisega;
- tagatud on haridusasutustes tervislik ja turvaline (materiaalne) õppekeskkond ning õpilase ja õpetaja arengut soodustav keskkond; /saavutatud 2012 Tarbjal/
- kasutusele on võetud kasutajasõbralik infosüsteem (nii lapsele kui ka lapsevanemale);
- luuakse eripedagoogi ametikoht;
- on loodud tervislik õpikeskkond välitingimustes.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koostöös KENKiga on toimiv õpiabi- ja nõustamise süsteem -	X	X	X	X	X	X	X	X

jätkata KENKi rahastamist								
Luu ja tagada lasteaedkoolile toimiv ja lihtsalt kasutatav kodulehekülg, et lapsevanemad saaksid vajaliku informatsiooni	X	X	X	X	X	X	X	X
Tagada logopeedi teenuse olemasolu		X	X	X	X	X	X	X
Eripedagoogi ametikoha loomine		X						
Võimalusel tagada esimese klassi eraldiseisvana töötamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Alates 10-st õpilasest klassis moodustada eraldiseisev klass	X	X	X	X	X	X	X	X
Uuendada ja renoveerida Sargvere lasteaia mänguväljak		XX	XX					
Täiendada Tarbja võimla inventari	X		X	X	X	X	X	X
Soetada Tarbjale tüdrukute tööõpetuse tundide läbiviimiseks vajalik inventar	X XX							
Sargvere lasteaias teostada sanitaarremont		X						
Parandada Tarbja võimla korvpallikonstruktsioonid	X	X						
Sargvere õppehoone fassaadi remont								
Tarbja Lasteaed-Kooli küttesüsteemi rekonstrueerimine		X						

X-jooksev kulu

XX-projekt

09600 Õpilasveo eriliinid

Õpilastransport

Olukorra kirjeldus

Paide Vallavolikogu on oma 23.09.2010.a. määrusega nr. 12 vastu võtnud „Õpilastele sõidusoodustuste määramine“. Õpilaste transpordi oleme korraldanud kasutades

maakonnaliine. Lapsed saavad normaalselt kooli ja tagasi. Hea koostöö on Järvamaa Ühistranspordi Keskusega./2012/

Probleemid

Lapsed ei saa osa võtta huviringidest, kuna kaugliinid ei peatu enamuses peatustes.

Eesmärgid

Säilitatakse olemasolev transpordikorraldus vähemalt praegusel tasemel.

Tegevus	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tagada olemasolev transpordikorraldus, tehes koostööd JÜTKga	28,0	28,0	30,3	30,3	30,3	30,5	30,5	30,5

10 Sotsiaalne kaitse

10110 Haigete sotsiaalne kaitse

Olukorra kirjeldus

Vallas on 01.01.2012.a. seisuga 104 puudega täiskasvanut ja 12 puudega last. Toetatakse puuetega inimeste ühistegevust. Paide Vallavolikogu on vastu võtnud määruse „Hoolduse seadmise ja hooldaja määramise kord“; „Riigi poolt rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite kasutamise kord“. Puudega inimesed võtavad aktiivselt osa Järvamaa Puuetega Inimeste Koja tööst. Vald väljastab puuetega inimestele abivahendi kaarte, et saada soodsamalt abivahendeid, samuti ka puuetega inimeste parkimiskaarte, mis on alates 01.07.2011.a. puudega inimesele tasuta. /2012/

Probleemid

- Järvamaal vähene teenuste valik ja kõrge maksumus,
- puuetega inimeste arvu kasv,
- puuetega inimeste vähene tööga hõivatus.

Eesmärgid

- Puuetega inimeste sotsiaalteenuste valik on laienenud,
- puuetega inimeste pereliikmetele on nõustamissüsteem,
- koostöö toimub kolmanda sektori jt abiorganisatsioonidega.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Puuetega inimeste pereliikmete nõustamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Koostöö kolmanda sektoriga	X	X	X	X	X	X	X	X
Järva Diabeetikute Selts	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064
Järva Reumaselts	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064
Järvamaa Puuetega Inimeste Koda	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064	0,064
Elektriauto sotsiaaltöötajale	X	X	X					

X- jooksev kulu

10201 Muu eakate sotsiaalne kaitse

Olukorra kirjeldus

01.01.2012.a vallas eakaid kokku 382, naisi 233 ja mehi 149. Sargveres ja Tarbjal tegutsevad eakate seltsid. Igal aastal toimuvad valla eakate jõulupeod, eakad võtavad osa maakondlikest üritustest (jõulupeod, huumoripäev, maakonna eakate päevast). Tähistatakse eakate päeva, külastatakse suvelavastusi. Eakatele on jõulupakid. Vallal on Põhjaka vanurite maja, kus on praegu 5 elanikku, üks korter on tühi. Volikogu on vastu võtnud määruse „Sotsiaalkorterite eraldamise ja kasutamise kord“ samuti „Koduteenuste osutamise tingimused ja kord“ ning kehtestanud koduteenustele hinnakirja. Hooldekodus on meil 01.01.2012.a seisuga kolm vanurit. Volikogu on vastu võtnud määruse „Hoolekandetasutusse hooldamisele suunamise ja Paide valla eelarvest hoolekandeteenuste eest maksmise kord“. Koostöö külavanematega. Vallas makstakse matusetootust. Koduteenuste paremaks osutamiseks saab vald maikuus elektriauto. /2012/

Probleemid

- Elanikkonna vananemine;
- lähedaste poolt jäetakse vanurid hooletusse;
- eakad ei saa osa võtta seltsingute tööst, kuna puudub transpordi võimalus.

Eesmärgid

- Põhjaka vanurite maja on viidud üle alternatiivküttele;
- vanurite vajadused on kaardistatud ja teenuste kättesaadavus tagatud;
- korraldatakse eakate ühisüritusi.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Põhjaka vanurite majja alternatiivküte		5,0 XX	5,0 XX					
Vanurite vajaduste kaardistamine		X	X	X	X	X	X	X
Ürituste korraldamine	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Jõulupakid	1,1	1,1	1,12	1,12	1,13	1,13	1,14	1,14
Eakate seltside toetamine	X	X	X	X	X	X	X	X
Jätkata matusetoetuse maksmist 20 inimest 192 € 20 inimest 200 €	3,84	3,84	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0
Võrkaia paigaldus	4,0							
Põhjaka maja jooksev remont	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Hooldekodud	14,0	14,0	28,0	28,0	29,0	29,0	29,0	29,0
Korteri remont				10,0				

X – jooksev kulu

XX-projekt

10402 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse

Olukorra kirjeldus

Vallas on kolm noortekeskust. Lasteaedade ja kooli olemasolu piirkonnas. Koos Jõgeva vallaga toimuvad vähekindlustatud perede lastele laagrid. Koolikohustust mittetäitvad lapsed, õpitud abituse edasi kandmine lastele. Makstakse sünnitoetust, esmakordselt koolimineva lapse toetust, koolieelikutele jõulupakid, ühekordne toetus, toetus eriolukordade puhul. Toimub uutele vallakodanikele pidulik kodanikutunnistuse kätteandmine. Järvamaa Lasteabikeskuses on üks laps, Koeru Perekodus on 3 last. Oleme

koostööpartner MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskusega, projekti raames saame kasutada tugisiku teenust. Üks laps õpib Türi Toimetulekukoolis. Volikogu on vastu võtnud määruse „Paide valla eelarvest sotsiaaltoetuste maksmise kord“./2012/

Probleemid

- Vanematel ei ole aega lastega tegeleda;
- üks vanematest on töötu või käib välismaal tööl;
- Järvamaal puudub perenõustamisteenus, lastepsühhiaater;
- koolis ja lasteaias puudub logopeed;
- hooldusperede puudus;
- tugispetsialistide puudus.

Eesmärgid

- Vanematel on töö,
- Järvamaal on perenõustamisteenus ja lastepsühhiaater,
- koolis ja lasteaias on logopeediteenus,
- hooldusperesid on piisavalt,
- tugispetsialiste on piisavalt.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Info kogumine abivajajate kohta	X	X	X	X	X	X	X	X
Jätkata laste laagrite korraldamist	X	XX	X	XX	X	XX	X	XX
Sünnitoetuse maksmise jätkamine 25 last 384 € 25 last 400 €	9,6	9,6	10,0	10,0	10,0	11,2	11,2	11,2
Esmakordselt koolimineva lapse toetuse maksmise jätkamine 25 last 128 € 25 last 150 €	3,2	3,2	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Koolieelikute jõulupakid	0,97	0,98	0,98	0,98	0,99	0,99	0,99	0,99
Ühekordne toetus	5,12	5,12	5,12	5,12	5,12	5,12	5,12	5,12
Toetus eriolukordade puhul	1,3	1,3	1,3	1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
Kodanikutunnistuste	46	1,15	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

kätteandmine								
Hooldusperede leidmine		X	X	X	X	X	X	X
Lapsehoiuteenus	1,536	1,536	1,536	1,536	1,536	1,536	1,536	1,536

X-jooksev kulu

XX - projekt

10500 Töötute sotsiaalne kaitse

Olukorra kirjeldus

Kõrge töötus piirkonniti. Hea koostöö Järvamaa Töötukassaga, Heategusfondiga Dharma on korraldud valla kõikides piirkondades kuuekuulised kursused „Kuidas naasta tööturule“. Töötukassas on head võimalused täiend- ja ümberõppeks./2012/

Probleemid

- Tööharjumuse puudumine teatud sotsiaalses grupis;
- sõltuvushäire, mis põhjustab usaldamatust;
- kohanemisprobleemid uues olukorras;
- õpitud abituse sündroom;
- sektoriaalne tööpuudus.

Eesmärgid

- Toimib töötute tööjõuturule aitamise süsteem, täiend- ja ümberõpe,
- koostöö jätkub Järvamaa Töötukassaga ja MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskusega.

Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Tegevus	Kulud aastas (tuhat eurot)							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Töötute tööjõuturule aitamine, tugiisik	750	X	X	X	X	X	X	X
Koostöö jätkamine Töötukassa ja MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskusega	X	X	X	X	X	X	X	X

X- jooksev kulu

10701 Toimetulekutoetus

Hetkekirjeldus

Toimetulekutoetus on riiklik toetus. Toimetulekupiiri suuruse üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele kehtestab Riigikogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. 2011.a. oli keskmiselt toimetulekutoetuse taotlejaid ühes kuus seitse inimest. Toimetulekutoetuse arvestamine toimub STAR programmis. Vallavolikogu on

kehtestanud määruse „Toimetulekutoetuse määramiseks eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine“./2012/

10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse

Omavalitsuse kohustus on osutada vältimatut sotsiaalabi valla territooriumil elavatele piisavate elatusvahenditeta isikutele.

4. INVESTEERINGUTE KAVA

Investeeringu objekt	2013		2014		2015		2016		2017		2018-2020	
	X	XX	X	XX	X	XX	X	XX	X	XX	X	XX
Videovalvesüsteemide edasiarendamine Tarbja ja Sargvere õppehoonete juures	12,0											
Kergliiklusteede rajamine			98,0		40,0		25,0	100,0	20,0		10,0	
Teede remont	10,0	54,0	15,0		20,0		35,0		12,0		128,0	
ÜVK süsteemide rek Anna, Sargvere, Tarbja	127,0											
ÜVK süsteemide rajamine Viraksaare, Prääma							12,0	36,0				
Tarbja järve ranna-ala rajamine	2,0	10,0										
Sargvere pargi uuendustööde lõpetamine					10,0	60,0						
Pikaküla ja Mündi ÜVK väljaehitamine							25,0	75,0				
Tarbja Vanaküla piirkona ühisvee- ja kanalisatsioonivõrk							50,0					
Tarbja tänavavalgustussüsteemi arendamine Vanakülla					10,0							
Tänavavalgustussüsteemide kaasajastamine energiasäästlikke lahendusi kasutades							5,0	15,0				

Tarbja spordiväljaku rajamine							30,0	170,0				
Anna VAM II korruse väljaehitamine					50,0	250,0						
Sargvere lasteaia mänguväljaku renoveerimine					1,0	5,0						
Põhjaka vanurite majja alternatiivkütte paigaldamine			5,0	15,0	5,0							
Sargvere õppehoone fassaadi remont					X							
Vodja jõe silla rekonstrueerimine					14,0	40,0						
Sargvere mõis					10,0		5,0		5,0			

X-vald (omaosalus)

XX-toetus

5. EELARVESTRATEEGIA 2015-2018

Eelarvestrateegia olemus

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostamise kohustus tuleneb kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest. Valla eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada lähi-ja keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikus, näha ette vahendid valla arengu eesmärkide elluviimiseks ning seeläbi muuta valla tegevus oma funktsioonide täitmisel tulemuslikumaks. Valla eelarvestrateegia koostamise aluseks on majandusprognosid ja valla arengukava. Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhietappidest:

- Põhitegevuse tulude prognoosimine,
- Põhitegevuse kulude planeerimine,
- Investeeringute planeerimine.

Igal kevadel täpsustatakse arengukava järgnevas neljaks aastaks ning nende põhjal uuendatakse ka valla arengukava koos eelarvestrateegiaga.

Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos

Riigi tasand

Ukraina sündmustel on kindlasti mõju nii Eesti, kui ka Läti, Leedu ja Soome majandustele. Geopoliitilise kriisi areng on hetkel seotud väga suure määramatusega ning viimastel kuudel aset leidnud sündmuste võimaliku majandusliku mõju hindamiseks tuleks oodata välispoliitilise olukorra stabiliseerumist. Juhul kui tegemist on pikema ebastabiilse olukorraga, siis võib mõju olla majandusele negatiivne ning peab prognoosima majanduskasvu aeglustumist.

Eesti sisemajanduse koguprodukt kasvab Rahandusministeeriumi prognoosi põhistsenaariumi kohaselt 2014. aastal 2% ja 2015. aastal 3,5%. Majanduskasvu vedajaks jääb 2014. aastal sisenõudlus, kuid ekspordi mõju peaks edaspidi suurenema. Aastatel 2015-2016 on oodata majanduskasvu olulist kiirenemist koos välisnõudluse tugevnemisega.

Sisenõudluse komponentide kasvutempod aeglustuvad 2014. aastal mõnevõrra. Eratarbimise kasv püsib siiski kiirena (3,9%) vaatamata palgatulu kasvu aeglustumisele. Tarbimise reaalkasvu toetab aeglustunud tarbijahindade tõus ning järgmisel aastal tulumaksumäära alandamine. Järgnevatel aastatel hakkab eratarbimise kasv aeglustuma seoses hinnatõusu kiirenemisega ning prognoosiperioodi viimastel aastatel hõivatute arvu oodatava vähenemise tõttu. Sarnaselt eelneva aastaga jääb tagasihoidlikuks investeeringute kasv.

Kevadise majandusprognoosi kohaselt alaneb tarbijahindade tõus 2013. aasta 2,8 %lt 2014. aasta 1,4 %ni ning kiireneb 2015. aastal 2,7 %ni. 2014. aasta esimeses pooles jääb inflatsioon madalale tasemele ning sügisel hakkab kiirenema toiduainete kallinemise ning teenuste ja tööstuskaupade hinnamuutust kajastava baasinflatsiooni kiirenemise tõttu. Varasematel aastatel on eluasemekulutuste tõus olnud peamiseks inflatsiooniteguriks.

Kevadise majandusprognoosi kohaselt hõive kasvutempo 2013. aasta teises pooles aeglustus ning jääb järgnevatel aastatel tagasihoidlikuks. Viimase rahvaloenduse tulemustele toetudes on alust arvata, et alates 2016. aastast hakkab hõivatute arv kiirenevas tempos vähenema, mis piirab paratamatult Eesti majanduskasvu võimalusi. Töötuse määr langeb soodsate majandusarengute puhul prognoosiperioodi lõpuks 6% lähedale.

Keskmise palga kasvutempo peaks 2014. aasta jooksul eelneva aastaga võrreldes aeglustuma. Kuigi aasta algul võib kiire palgakasv veel püsida. Tööjõu süvenev nappus sunnib järgnevatel aastatel nõudluse suurenedes ettevõtteid investeerima ning seetõttu võib palgakasv keskpikas perspektiivis siiski kiirenedada. 2014. aastal prognoositakse palgakasvuks 6,2% ning edaspidi tempo veidi tõuseb. Reaalpalga kasv jääb 2014. aastal hinnatõusus järsu pidurdumise tõttu eelmise aastaga võrreldavale tasemele (4,8%).

Tabel. Makromajanduslikud näitajad 2013 - 2018 (Allikas: Rahandusministeeriumi kevadine 2014. aasta majandusprognoos)

Makromajanduslikud näitajad	2013	2014	2015	2016	2017	2018
SKP jooksevhindades (mld EUR)	18,4	19,3	20,7	22,1	23,5	24,9
SKP reaalkasv (%)	0,8	2,0	3,5	3,6	3,4	3,2
SKP nominaalkasv (%)	5,9	4,9	6,9	6,8	6,4	6,1
Tarbijahinnaindeks (%)	2,8	1,4	2,7	2,8	2,8	2,8
Hõive (tuh inimest)	621,4	622,5	624,5	624,0	622,0	619,0
Tööhõive kasv (%)	1,0	0,2	0,3	-0,1	-0,3	-0,5
Keskmine kuupalk (EUR)	948	1 007	1 071	1 139	1 213	1 293
Palga nominaalkasv (%)	7,8	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6
Palga reaalkasv (%)	4,9	4,8	3,5	3,5	3,6	3,7

http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/sp2014_estonia_et.pdf 26.08.2014

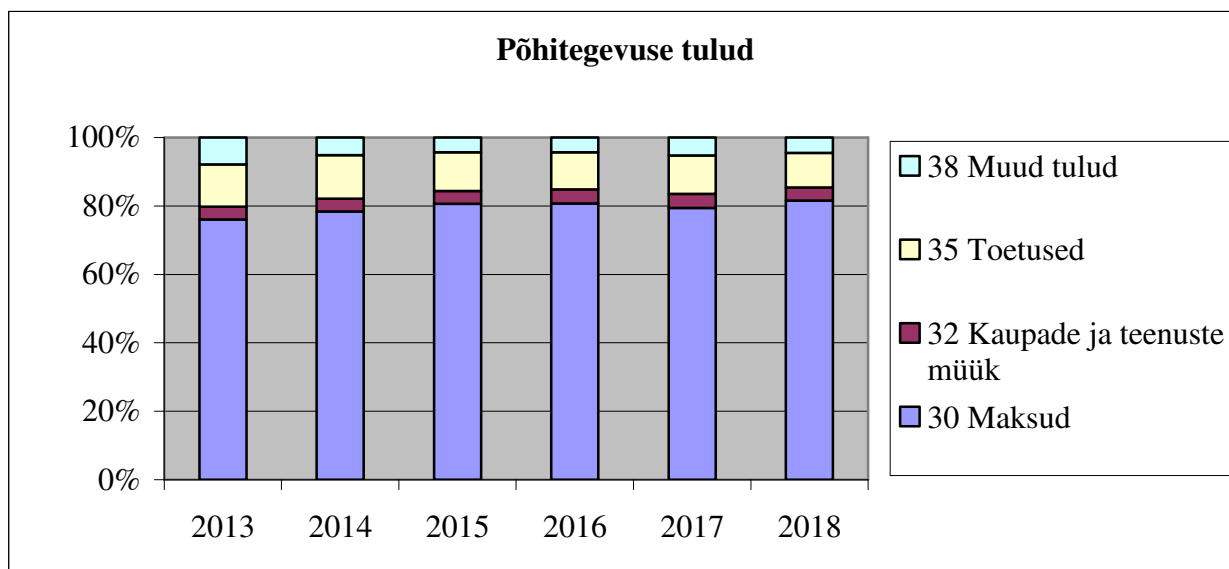
Kohaliku omavalitsuse tasand

Eelarvestrateegia perioodiks ei ole ette näha suuri struktuurseid muutusi. Paide vald on suutnud hoida põhitegevuse tulude ja kulude tasakaalu. Paide valla elanike arv seisuga 01.01.2014 oli 1712 inimest. Peale elanike arvu on valla arengus oluliseks teguriks valla maksumaksjate arv, töötute arv ja keskmine brutopalk, mis kõik mõjutavad tulumaksu laekumist. Eesti Töötukassa andmetel oli seisuga 01.08.2014 vallas registreeritud töötuid 39. Paide valla eelarve on pingeline ning võimaldab uusi teenuseid pakkuda väga piiratud ulatuses. Investeeringute teostamiseks ja finantseerimiseks peab vald laenu võtma.

Tulubaasi ülevaade ja prognoos

Põhitegevuse tulud

Paide valla põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügitulust, saadavatest toetustest tegevuskuludeks ja muudest tegevustuludest. Valla põhitegevuse tuludest suurima osa moodustavad maksutulud (füüsilise isiku tulumaks ja maamaks). Põhitegevuse tulude struktuurist annab ülevaate alljärgnev joonis.

Üksikisiku tulumaks

Tulumaksu laekumise planeerimine põhineb kolme eelduse prognoosimisel: maksumaksjate arvu oodatav muutus, sissetulekute kasvu ennustus ning tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe. Tulumaksu laekumise prognoosist annab ülevaate alljärgnev tabel.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Maksumaksjate arv	778	783	786	789	782	777
Maksumaksjate arvu muutus	1,0%	0,6%	0,4%	0,4%	-0,9%	-0,6%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	7 631 331	7 764 845	8 412 922	8 804 922	9 159 009	9 662 802
Sissetulek inimese kohta kuus	793	817	900	930	976	1 036
Sissetuleku kasv	7,2%	3,0%	10,1%	3,3%	5,0%	6,1%
Sissetuleku kasv Eestis kokku	7,8%	6,2%	6,3%	6,4%	6,5%	6,6%
Tulumaksu laekumine	882 945	900 722	975 899	1 021 371	1 062 445	1 120 885
Tulumaksu laekumise kasv	9,8%	2,0%	8,3%	4,7%	4,0%	5,5%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,57%	11,60%	11,60%	11,60%	11,60%	11,60%

Maamaks

Maamaksu makstakse vastavalt volikogu pool määratud maksumäärale, mis on põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel olev haritav maa ja looduslik rohumaad 0,5 % maksustamishinnast ja teiste sihtotstarvetega maa 2,0 % maksustamishinnast. Alates 2013.a.

vabastati maamaksust kodualune maa ja see kompenseeritakse tulumaksumäära tõstmisega 0,2 % võrra.

Toetused

	Täitmine	Eeldatav täitmine	Kava	Kava	Kava	Kava
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
35 Toetused	158 025	159 626	148 347	147 443	162 785	148 284
3500 PRIA	794	1 708	1 689	1 785	1 785	1 785
3520 Riigilt ja riigiasutustelt	61 425	74 114	75 000	74 000	74 000	74 000
3500 Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium	86 231	77 979	71 658	71 658	87 000	72 499

Kaupade ja teenuste müük

	Täitmine	Eeldatav täitmine	Kava	Kava	Kava	Kava
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
32 Kaupade ja teenuste müük	48 252	45 988	48 696	55 000	57 980	57 000
320 Riigilõivud	3 822	3 500	3 500	4 000	4 000	4 000
3220 Kohatasud	17 350	11 268	11 000	14 443	17 423	16 443
3220 Paide Valla Lasteaed-Kool toitlustamine	8 657	13 610	16 609	17 000	17 000	17 000
3220 Paide Valla Lasteaed-Kool osalustasu	5 197	5 940	7 128	8 000	8 000	8 000
3220 Muud laekumised haridusasutustele majandustegevusest	957	150	0	0	0	0
3221 Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest	284	345	200	300	300	300
3224 Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	3 340	3 304	3 500	3 700	3 700	3 700
3225 Laekumised elektrienergia kasutamisest	2 140	1 439	1 500	1 800	1 800	1 800
3225 Üüritulu	287	312	312	312	312	312
3229 Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest	1 072	1 000	202	500	500	500
3233 Üüri-ja renditulu	4 158	3 800	3 800	4 000	4 000	4 000
3237 Kasutusõiguse tasu	320	320	320	320	320	320
3238 Muu kaupade ja teenuste müük	450	500	500	500	500	500
3238 Maa erastamise teenustasu	218	500	125	125	125	125

Muud tulud

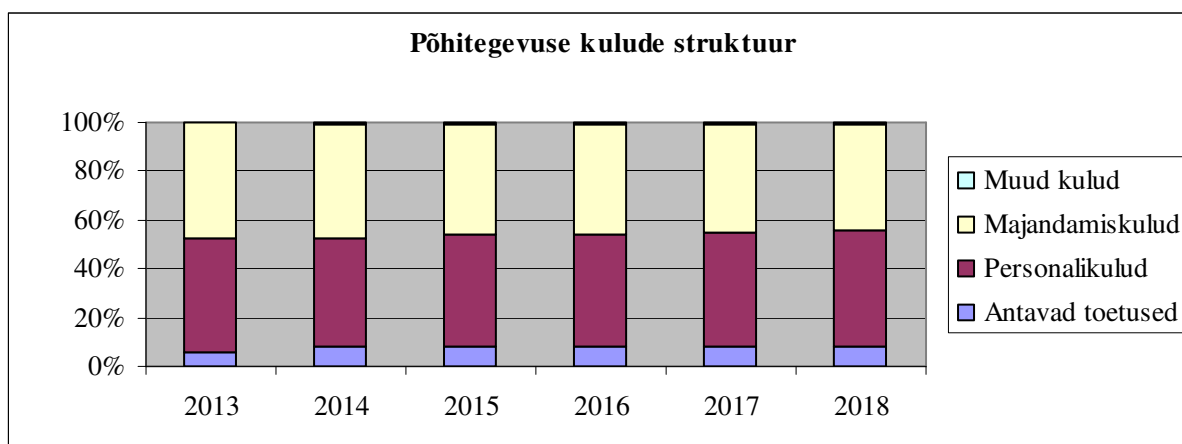
Muud tegevustulud on loodusvarade kasutusõiguse tasud.

Kulude ülevaade ja prognoos

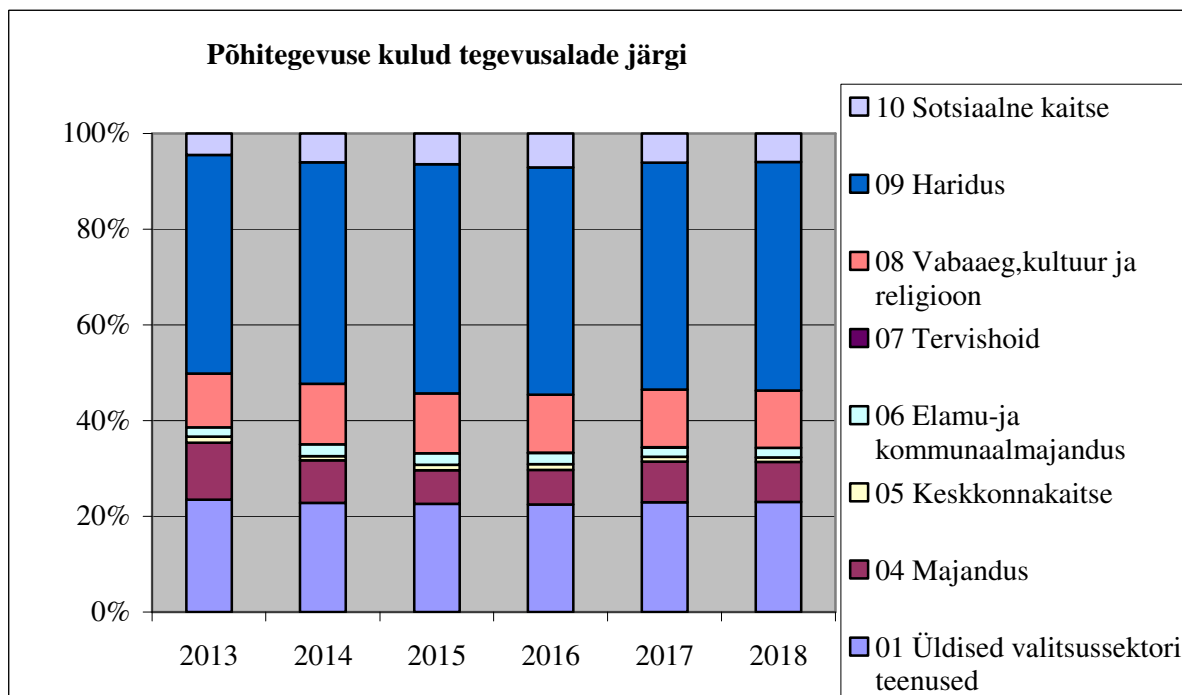
Põhitegevuse kulud

Tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest käsitletakse eelarve strateegias põhitegevuse kuludena:

- tegevuskuludeks antavad toetused;
- muud tegevuskulud, mis jagunevad personalikuludeks, majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks.

Eelarvestrateegia perioodil on tegevuskulude kavandamisel lähtutud eelkõige teenuste ostamiseks vajalike kulude katmisega. Personalikulude planeerimisel on arvestatud kinnitatud koosseisudega ja tulevikku puudutavate muudatustega arengukavast lähtuvalt.

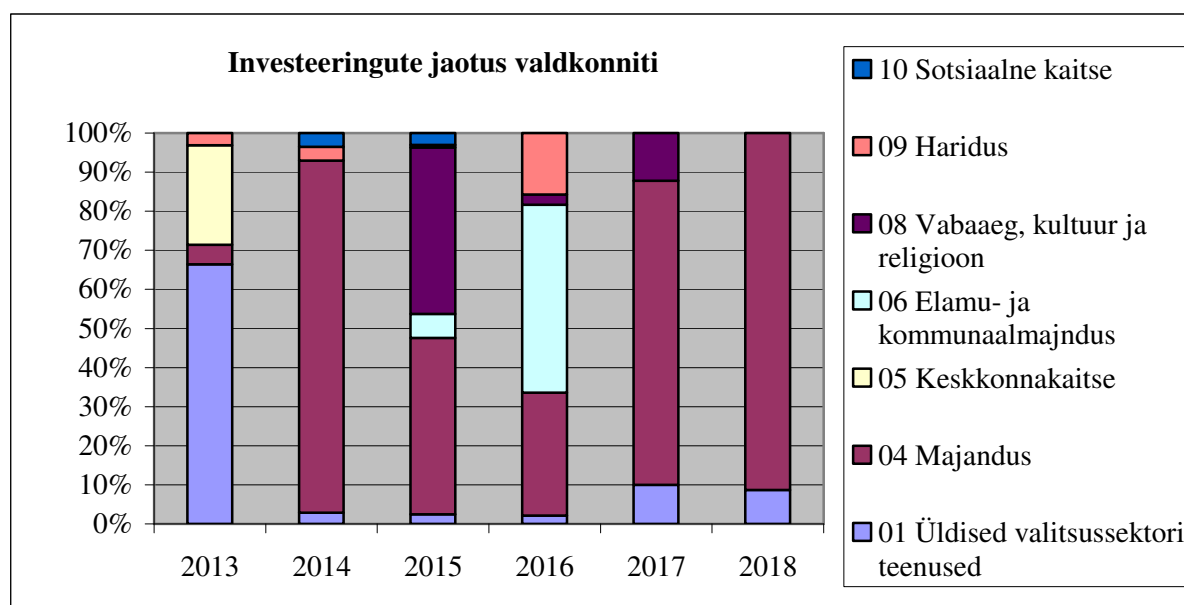

Põhitegevuse tulem

	Täitmine	Eeldatav täitmine	Kava	Kava	Kava	Kava
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Põhitegevuse tulud kokku	1 277 834	1 252 982	1 311 506	1 355 918	1 440 210	1 474 441
Põhitegevuse kulud kokku	1 149 090	1 252 882	1 284 656	1 315 360	1 377 348	1 407 675
Põhitegevuse tulem	128 744	100	26 850	40 558	62 862	66 766

Põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on põhitegevuse tulem. Tulude positiivset vahet kasutatakse investeringute finantseerimiseks, samuti olemasolevate laenude teenindamiseks.

Investeeringustegevus

	Täitmine	Eeldatav täitmine	Kava	Kava	Kava	Kava
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1011.1 Osaluste soetus	-135 313	-4 096	-4 096	-4 096	-4 096	-4 096
15 Põhivara soetus (-)	-68 525	-138 000	-160 000	-187 000	-37 000	-43 000
3502 Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine (+)	55 053	45 000	0	0	0	0
4502 Põhivara soetuseks antud sihtfinantseerimine (-)	0	-98 334	0	0	0	0
382 Finantstulud (+)	54	20	50	50	50	50
65 Finantskulud (-)	0	-100	-1 300	-3 000	-6 200	-6 000
Investeeringustegevus kokku	-148 731	-195 510	-165 346	-194 046	-47 246	-53 046

Investeeringustegevuse eelarveosa koosneb investeeringuteks saadavatest tuludest ning investeeringustegevuse kuludest. Investeeringustegevuse eelarve on kogu strateegia perioodil

negatiivne ehk investeerimistegevuse kulud ületavad investeerimiseks saadavaid tulusid. Investeeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenude võtmist ning toetusi. Põhivara soetused on kajastatud Paide valla arengukava investeerimistegevuste all.

Finantstulud ja – kulud sisaldavad endas peamiselt intressitulusid ja – kulusid. Kuna strateegia perioodil on planeeritud võlakoormuse suurenemine, hakkavad seetõttu suurenema ka valla poolt tasutavad intressimaksud.

Finantseerimistegevus

Eelarvestrateegia perioodiks kavandab vald investeeringute ja projektide kaasfinantseerimiseks võtta laenu. Perioodil 2015-2018 võetavad laenud on arvestatud 2 % intressimääraga ja 10 aastase tagasimakse tähtajaga.

LISA 1. EELARVESTRAATEEGIA 2015-2018

	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 277 834	1 252 982	1 311 506	1 355 918	1 440 210	1 474 441
Maksutulud	971 323	982 722	1 057 963	1 103 435	1 144 445	1 202 885
sh tulumaks	882 945	900 722	975 899	1 021 371	1 062 445	1 120 885
sh maamaks	86 330	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
sh muud maksutulud	2 048	2 000	2 064	2 064	2 000	2 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	48 252	45 988	48 196	55 000	57 980	57 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	158 025	159 626	148 347	147 443	162 785	148 284
sh tasandusfond (lg 1)	0	6 956	6 956	6 956	6 956	6 956
sh toetusfond (lg 2)	61 425	67 158	68 044	67 044	67 044	67 044
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	96 600	85 512	73 347	73 443	88 785	74 284
Muud tegevustulud	100 234	64 646	57 000	50 040	75 000	66 272
Põhitegevuse kulud kokku	1 149 090	1 252 882	1 284 656	1 315 360	1 377 348	1 407 675
Antavad toetused tegevuskuludeks	70 378	106 225	109 589	112 478	112 878	112 279
Muud tegevuskulud	1 078 712	1 146 657	1 175 067	1 202 882	1 264 470	1 295 396
sh personalikulud	528 955	553 499	581 834	594 066	643 246	670 916
sh majandamiskulud	549 708	585 991	585 733	601 316	613 724	616 980
sh muud kulud	49	7 167	7 500	7 500	7 500	7 500
Põhitegevuse tulem	128 744	100	26 850	40 558	62 862	66 766
Investeeringustegevus kokku	-148 731	-195 510	-165 346	-194 046	-47 246	-53 046
Põhivara soetus (-)	-68 525	-138 000	-160 000	-187 000	-37 000	-43 000
sh projektide omaosalus		-138 000	-160 000	-187 000	-37 000	-43 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	55 054	45 000	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	-98 334	0	0	0	0

Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-135 313	-4 096	-4 096	-4 096	-4 096	-4 096
Finantstulud (+)	54	20	50	50	50	50
Finantskulud (-)	0	-100	-1 300	-3 000	-6 200	-6 000
Eelarve tulem	-19 987	-195 410	-138 496	-153 488	15 616	13 720
Finantseerimistegevus	0	108 000	138 496	153 488	-15 616	-13 720
Kohustuste võtmine (+)	0	108 000	160 096	191 096	41 096	47 096
Kohustuste tasumine (-)	0	0	-21 600	-37 608	-56 712	-60 816
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-19 987	-87 410	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	87 410	0	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	108 000	246 496	399 984	384 368	370 648
Netovõlakoormus (eurodes)	0	108 000	246 496	399 984	384 368	370 648
Netovõlakoormus (%)	0,0%	8,6%	18,8%	29,5%	26,7%	25,1%
Netovõlakoormuse ülemäär (eurodes)	772 464	751 789	786 904	813 551	864 126	884 665
Netovõlakoormuse ülemäär (%)	60,5%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)					479 758	514 017

Põhitegevuse tulude muutus	0	-2%	5%	3%	6%	2%
Põhitegevuse kulude muutus	0	9%	3%	2%	5%	2%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,11	1,00	1,02	1,03	1,05	1,05

Investeeringuprojektid		2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
04510 Valla teede korrashoid	x	128 000	74 000	60 000	32 000	43 000
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		128 000	74000	60 000	32 000	43 000

06300 Veevarustus	x	0	0	87 000	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	0	87 000	0	0
06400 Tänavavalgustus	x	0	10 000	5 000	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	10 000	5 000	0	0
08202 Anna Vaba Aja Maja	x	0	50 000	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	50 000	0	0	0
08209 Sargvere mõis	x	0	20 000	5 000	5 000	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		0	20 000	5 000	5 000	0
09210 Paide Valla Lasteaed-Kool	x	5 000	1 000	30 000	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		5 000	1 000	30 000	0	0
10201 Põhjaka vanurite maja	x	5 000	5 000	0	0	0
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		5 000	5 000	0	0	0
KÕIK KOKKU	x	138 000	160 000	187 000	37 000	43 000
sh toetuse arvelt		0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		138 000	160 000	187 000	37 000	43 000

LISA 2. STRATEEGIA VORM VALDKONNITI

	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	404 750	290 117	295 956	302 380	326 741	333 596
Põhitegevuse kulud	269 437	285 921	290 560	295 284	316 445	323 500
sh saadud toetuste arvelt	55	51	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	269 382	285 870	290 560	295 284	316 445	323 500
Investeermistegevuse kulud	135 313	4 196	5 396	7 096	10 296	10 096
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	135 313	4 196	5 396	7 096	10 296	10 096
04 Majandus	147 363	337 233	164 111	155 320	148 820	160 820
Põhitegevuse kulud	137 179	110 899	90 111	95 320	116 820	117 820
sh saadud toetuste arvelt	86 231	77 979	71 658	71 658	87 000	72 499
sh muude vahendite arvelt	50 948	32 920	18 453	23 662	29 820	45 321
Investeermistegevuse kulud	10 184	226 334	74 000	60 000	32 000	43 000
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	10 184	226 334	74 000	60 000	32 000	43 000
05 Keskkonnakaitse	66 668	10 987	14 700	15 500	13 280	13 600
Põhitegevuse kulud	14 724	10 987	14 700	15 500	13 280	13 600
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	14 724	10 987	14 700	15 500	13 280	13 600
Investeermistegevuse kulud	51 944	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt	50 053	0	0	0	0	0

sh muude vahendite arvelt	1 891	0	0	0	0	0
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	22 222	31 096	41 113	123 413	27 464	27 900
Põhitegevuse kulud	22 222	31 096	31 113	31 413	27 464	27 900
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	22 222	31 096	31 113	31 413	27 464	27 900
Investeermistevuse kulud	0	0	10 000	92 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	0	10 000	92 000	0	0
07 Tervishoid	167	150	150	320	320	320
Põhitegevuse kulud	167	150	150	320	320	320
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	167	150	150	320	320	320
Investeermistevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	129 020	158 769	230 150	164 856	171 141	168 248
Põhitegevuse kulud	129 020	158 769	160 150	159 856	166 141	168 248
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	129 020	158 769	160 150	159 856	166 141	168 248
Investeermistevuse kulud	0	0	70 000	5 000	5 000	0
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	0	70 000	5 000	5 000	0
09 Haridus	531 612	584 427	616 648	654 500	653 091	672 100
Põhitegevuse kulud	525 215	579 427	615 648	624 500	653 091	672 100
sh saadud toetuste arvelt	52 179	64 999	76 689	75 785	75 785	75 785
sh muude vahendite arvelt	473 036	514 428	538 959	548 715	577 306	596 315
Investeermistevuse kulud	6 397	5 000	1 000	30 000	0	0

sh saadud toetuste arvelt	1 397	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	5 000	5 000	1 000	30 000	0	0
10 Sotsiaalne kaitse	51 126	80 633	87 224	93 167	83 787	84 187
Põhitegevuse kulud	51 126	75 633	82 224	93 167	83 787	84 187
sh saadud toetuste arvelt	5 657	2 024	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	45 469	73 609	82 224	93 167	83 787	84 187
Investeeringustegevuse kulud	0	5 000	5 000	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	0	5 000	5 000	0	0	0
KOKKU	1 352 928	1 493 412	1 450 052	1 509 456	1 424 644	1 460 771
Põhitegevuse kulud	1 149 090	1 252 882	1 284 656	1 315 360	1 377 348	1 407 675
sh saadud toetuste arvelt	144 122	145 053	148 347	147 443	162 785	148 284
sh muude vahendite arvelt	1 004 968	1 107 829	1 136 309	1 167 917	1 214 563	1 259 391
Investeeringustegevuse kulud	203 838	240 530	165 396	194 096	47 296	53 096
sh saadud toetuste arvelt	51 450	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	152 388	240 530	165 396	194 096	47 296	53 096

Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Üldised valitsussektori teenused	404 695	290 066	295 956	302 380	326 741	333 596
Põhitegevuse kulud	269 382	285 870	290 560	295 284	316 445	323 500
Investeeringustegevuse kulud	135 313	4 196	5 396	7 096	10 296	10 096
Majandus	61 132	259 254	92 453	83 662	61 820	88 321
Põhitegevuse kulud	50 948	32 920	18 453	23 662	29 820	45 321
Investeeringustegevuse kulud	10 184	226 334	74 000	60 000	32 000	43 000

Keskkonnakaitse	16 615	10 987	14 700	15 500	13 280	13 600
Põhitegevuse kulud	14 724	10 987	14 700	15 500	13 280	13 600
Investeermistegevuse kulud	1 891	0	0	0	0	0
Elamu- ja kommunaalmajandus	22 222	31 096	41 113	123 413	27 464	27 900
Põhitegevuse kulud	22 222	31 096	31 113	31 413	27 464	27 900
Investeermistegevuse kulud	0	0	10 000	92 000	0	0
Tervishoid	167	150	150	320	320	320
Põhitegevuse kulud	167	150	150	320	320	320
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Vabaaeg, kultuur ja religioon	129 020	158 769	230 150	164 856	171 141	168 248
Põhitegevuse kulud	129 020	158 769	160 150	159 856	166 141	168 248
Investeermistegevuse kulud	0	0	70 000	5 000	5 000	0
Haridus	478 036	519 428	539 959	578 715	577 306	596 315
Põhitegevuse kulud	473 036	514 428	538 959	548 715	577 306	596 315
Investeermistegevuse kulud	5 000	5 000	1 000	30 000	0	0
Sotsiaalne kaitse	45 469	78 609	87 224	93 167	83 787	84 187
Põhitegevuse kulud	45 469	73 609	82 224	93 167	83 787	84 187
Investeermistegevuse kulud	0	5 000	5 000	0	0	0
KOKKU	1 157 356	1 348 359	1 301 705	1 362 013	1 261 859	1 312 487
Põhitegevuse kulud	1 004 968	1 107 829	1 136 309	1 167 917	1 214 563	1 259 391
Investeermistegevuse kulud	152 388	240 530	165 396	194 096	47 296	53 096

LISA 3. EELARVESTRAATEEGIA KOOND 2015-2018

	2013 täitmine	2014 eeldatav täitmine	2015 eelarve	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	1 277 834	1 252 982	1 311 506	1 355 918	1 440 210	1 474 441
Põhitegevuse kulud kokku	1 149 090	1 252 882	1 284 656	1 315 360	1 377 348	1 407 675
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	128 744	100	26 850	40 558	62 862	66 766
Investeeringustegevus kokku	-148 731	-195 510	-165 346	-194 046	-47 246	-53 046
Eelarve tulem	-19 987	-195 410	-138 496	-153 488	15 616	13 720
Finantseerimistegevus	0	108 000	138 496	153 488	-15 616	-13 720
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-19 987	-87 410	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	87 410	0	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	108 000	246 496	399 984	384 368	370 648
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	108 000	246 496	399 984	384 368	370 648
Netovõlakoormus (%)	0,0%	8,6%	18,8%	29,5%	26,7%	25,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	772 464	751 789	786 904	813 551	864 126	884 665
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,5%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	772 464	643 789	540 408	413 567	479 758	514 017